

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

พระธนันต์พร จิรวัโส เหล่าสุพรรณ์

6320840412002

หน้า (5 เล่ม)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2565

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

พระธนันต์พร จิรวโส (เหล่าสุพรรณ์)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL DEPARTMENT OF EDUCATION ADMINISTRATORS IN LOEI PROVINCE

PHRA THANUNPORN JIRAWASO (LAOSUPAN)

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTLAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2022

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย**
ชื่อนักศึกษา	:	**พระธนันต์พร จิรวโส (เหล่าสุพรรณ์)**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ดร. กรรณิกา ไวโสภา**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระมหาบุญนา ธานวีโร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์อร สดเอี่ยม)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(ดร. กรรณิกา ไวโสภา)

กรรมการ .....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยุทธ ชูสอน)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Toptic	:	The Desirable Characteristics of Phrapariyattidhamma School Department of Education Administrators in Loei Province
Student's Name	:	Phra Thanunporn Jirawaso (Laosupan)
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Anno Domini	:	2022
Advisor	:	Dr. Kannika Waisopha

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phramaha Boonna Ṭhānavīro, Asst.Prof.Dr.)

Thematic Committee:

Chairman .....
(Assoc.Prof.Dr. Pim-on Sodium)

Member (Advisor) .....
(Dr. Kunnika Vaisopha)

Member .....
(Asst.Prof.Dr. Prayuth Chusorn)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย**
ชื่อนักศึกษา	:	**พระธนันต์พร จิรวโส (เหล่าสุพรรณ์)**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2565**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**ดร. กรรณิกา ไวโสภา**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ บุคลากรประจำในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 178 รูป/คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรประจำในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 122 รูป/คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.450 ถึง 0.846 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.978 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t–test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีแบบ Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และในรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะด้านผู้นำ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และคุณลักษณะด้านวิชาการ ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาในคุณลักษณะด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง

กัน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม คุณลักษณะด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

ABSTRACT

Thematic Toptic	:	**The Desirable Characteristics of Phrapariyattidhamma School Department of Education Administrators in Loei Province**
Student's Name	:	**Phra Thanunporn Jirawaso (Laosupan)**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Anno Domini	:	**2022**
Advisor	:	**Dr. Kannikar Waisopha**

The objectives of the research were to study the desirable characteristics of administrators of Phrapariyattidhamma Schools on General Studies in Loei Province, and to compare the desirable characteristics of administrators of Phrapariyat tidhamma Schools on General Studies in Loei Province, classified by the respondents' gender, educational level, and work experience. The research population was a total of 178 permanent employees in Phrapariyattidhamma Schools on General Studies in Loei Province; the 122 samples were selected through Krejcie and Morgan's sample size calculation table. The research instrument used for data collection was the five-level rating scale questionnaire with the discrimination (r) between 0.450 and 0.846, and the reliability of 0.978. The descriptive statistics used for data analysis comprised frequency distribution, percentage, arithmetic mean, and standard deviation; the inferential statistics used for the hypothetical test consisted of the t-test for independent samples, the one-way analysis of variance (ANOVA), and Scheffé's pairwise heterogeneity test.

The research findings were as follows:

1) The desirable characteristics of administrators of Phrapariyattidhamma schools on General Studies was found to be overall and separately at a high level. Separately considered in the descending order, they were morality and ethics, leadership, personality, and academics, respectively.

2) In terms of the respondents' gender, the comparison of the desirable characteristics of administrators of Phrapariyattidhamma schools on General Studies, Loei Province, was found to be overall different at a statistically significant level of 0.01. The comparison of the desirable academic characteristics of the administrators was different at a statistically significant level of 0.01. The comparison of the desirable personal characteristics of the administrators was different at a statistically

significant level of 0.05. Classified by the respondents' educational level, the comparison of the desirable characteristics of the administrators was found to be overall at a statistically significant level of 0.01, and the comparison of the desirable academic characteristics of the administrators was different at a statistically significant level of 0.01. Classified by the respondents' work experience, the comparison of the desirable characteristics of the administrators was found to be overall different at a statistically significant level of 0.05.

Keywords: Desirable Characteristic, Phrapariyattidhamma School on General Studies

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา ดร. กรรณิกา ไวโสภา ที่ได้อ่านตรวจรายงานการวิจัย และให้คำปรึกษาแนะนำดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขงานด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ/เจริญพรขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อใช้ในการการวิจัย อันประกอบด้วย พระครูปริยัติคุณรังสี, ผศ.ดร., พระครูปลัดจักรพล สิริธโร, ดร., ผศ. ดร. ชิษณพงศ์ ศรจันทร์, ดร. กัญญนันทน์ ปัญญาดา, ดร. ปิยวรรณ รามศิริ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ซึ่งท่านทั้งหลายได้ช่วยแนะนำแก้ไขให้สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินการเรื่องรายงานการวิจัย

ขออนุโมทนา พลตำรวจโทอรรถกฤษณ์ และนางพัชฒิดา ธารีฉัตร ที่ให้ความอุปถัมภ์ และสนับสนุนทุนการศึกษาแก่อาตมภาพมาตลอด คุณงามความดีอันใดที่เกิดจากการศึกษาวิจัยเล่มนี้ ขอน้อมเป็นธรรมบูชาเพื่อระลึกถึงคุณแห่งคำสอนของพระบรมศาสดา และขออุทิศส่วนกุศลอันเกิดจากธรรมทานนี้แด่ผู้มีอุปการคุณทุกท่านเทอญ

พระธนันต์พร เหล่าสุพรรณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... **จ**

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... **ช**

กิตติกรรมประกาศ ..... **ฌ**

สารบัญ ..... **ญ**

สารบัญตาราง ..... **ฐ**

สารบัญภาพ ..... **ฑ**

บทที่ 1 บทนำ **1**

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5

1.3 สมมติฐานของการวิจัย 5

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย 5

1.5 ขอบเขตของการวิจัย 6

1.6 ปัญหาการวิจัย 8

1.7 ประโยชน์ของการวิจัย 8

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ 8

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง **10**

2.1 หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา 10

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา 33

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 40

2.4 บริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม 56

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 58

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย **62**

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 62

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 63

3.3 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ 64

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 66

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล 66
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 67

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 68
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล 68
4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล 68
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 69

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 86
5.1 สรุปผลการวิจัย 86
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 88
5.3 ข้อเสนอแนะ 92

บรรณานุกรม 94

ภาคผนวก 99
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย 100
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย 102
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย 108
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 124
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 130
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินความสอดคล้อง 138

ประวัติผู้วิจัย 148

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
4.1	จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	69
4.2	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยรวมและรายด้าน	70
4.3	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะ ด้านผู้นำ โดยรวมและรายด้าน	71
4.4	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน	73
4.5	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ โดยรวมและรายด้าน	75
4.6	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายด้าน	77
4.7	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม	79
4.8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวม	80
4.9	ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวม	81
4.10	ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.11 ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 82

4.12 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม... 82

4.13 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม 83

4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม..... 84

4.15 ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม..... 85

4.16 ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ..... 85

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย 6
3.1 ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย 65

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 คณะกรรรมการสถานศึกษาตามมาตรา 26 มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษา ตามมาตรา 27 เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงถือว่าเป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่บริหารและบังคับ บัญชา ควบคุม กำกับติดตามการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา การบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ให้สามารถตัดสินใจดำเนินได้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุด (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2554, หน้า 313) โดยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด มีสิทธิหน้าที่หรืออำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และขอบเขตวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ เป็นส่วนราชการที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เช่นเดียวกับสถานศึกษาไม่เป็นนิติบุคคล ส่วนอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นในฐานะนิติบุคคล กำหนดไว้ในมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาที่เป็นราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารสถานศึกษา และเก็บค่าธรรมเนียมสถานศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจของสถานศึกษา ดังนั้น ผลของการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น จึงขึ้นอยู่กับการบริหารงานของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ อ้างใน ประภาพรรณ รักเลี้ยง, 2556, หน้า 73)

สถานศึกษาเป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาชน ให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ นับได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถอย่างเพียงพอต่อการบริหารสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพสำหรับประชาชนด้วย การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ปฏิบัติตามนโยบายของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ได้

ให้ความหมายสถานศึกษาไว้ว่า “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนา เด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (ประภาพรรณ รักเลี้ยง, 2556, หน้า 69) มาตรา 31 กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่น ที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร เพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับ การศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มี กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง (ราชกิจจานุเบกษา, 2562 ข, หน้า 49-50)

การบริหารสถานศึกษา คือ งานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงซึ่งจำแนกเป็นหมวดหมู่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของงานตามโครงสร้างของการจัดองค์กร ตามระบบการศึกษาและตามแนวคิดของนักบริหารสถานศึกษาแต่ละคน ตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 238-239) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการนิเทศภายใน คือ 1) การช่วยให้ผู้สอนแต่ละคนทำหน้าที่การสอนให้ได้ผลดี แก้ปัญหาของผู้สอนแต่ละคนทางด้านการสอน ช่วยให้ผู้สอนมีความเจริญงอกงามในวิชาชีพของตนเอง 2) การเป็นผู้ประสานงานและบริการแก่ผู้สอนทุกคนในด้านการสอน เช่น ช่วยจัดหาหนังสือ วิเคราะห์เนื้อหา วิธีสอน อุปกรณ์ รวมทั้งอำนวยความสะดวกการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การเป็นวิทยากรที่ดีที่สุดของผู้สอนในทุกโอกาสคือสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ผู้สอน 4) การเป็นผู้ประเมินผลการเรียนการสอน และโปรแกรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น 5) การเป็นผู้นำที่ดีของสถานศึกษาและชุมชน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อร่วมมือในด้านการนิเทศภายใน 6) การช่วยเหลือผู้สอนด้านวิชาการ ได้แก่ ปฐมนิเทศผู้สอนเข้าใหม่ การจัดประชุมก่อนเปิดเรียน การเยี่ยมชั้นเรียนหรือหมวดวิชา การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม การอบรม บรรยาย อภิปราย การสัมมนา ในโอกาสต่างๆ การจัดหนังสือ คู่มือต่าง ๆ ให้การปรับปรุงห้องสมุดให้ใช้ได้อย่างสะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน การจัดอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาให้ใช้ได้อย่างทั่วถึง และการแนะนำให้เป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมต่างๆ 7) ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงาน เช่นจัดสวัสดิการให้ สร้างความสามัคคีภายในถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมในการทางานให้เอื้อต่อบรรยากาศภายในสถานศึกษาแก่ผู้ร่วมงาน

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เพื่อช่วยกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์หลังจากได้รับการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายทางการศึกษาจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ส่วนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมที่พยายามตอบสนองให้เกิดผลลัพธ์ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้และความ

เหมาะสมของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา รวมทั้งให้กรอบของการประเมินผลการเรียนอย่างเป็นรูปธรรมอีกด้วย ในขณะเดียวกันการประเมินผลการเรียนจะช่วยเป็นสารสนเทศย้อนกลับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งช่วยตัดสินผลการเรียนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด สารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลการเรียนจะช่วยปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนากระบวนการทางการศึกษาให้มีความเหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่ง ๆ ขึ้นไป (ผดุงชัย ภู่พัฒน์, 2555, หน้า 1-2)

การปฏิรูปการศึกษาส่งผลให้การจัดการเรียนรู้จากเดิมที่ยึดครูเป็นหลักเปลี่ยนเป็นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง แต่พบว่าในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และขาดความรู้และความชัดเจนในการประเมินตามสภาพจริงทั้งนี้อาจเกิดจากความแตกต่างของแนวคิด หลักการ วิธีการ และความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลของ แต่ละบุคคลและแต่ละสถานศึกษา และพบว่าครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลแบบเดิม คือ เน้นสอนตามหนังสือ เน้นการจำมากกว่าการวิเคราะห์ ทำการประเมินผลโดยครูเป็นหลัก ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอบ นอกจากนี้พบว่ายังมีปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลอีกมากมายที่รอการแก้ไข ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้มีบุคลากรจำนวนมาก ทั้งนักวิชาการศึกษา ครู อาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้พยายามหาแนวทางและวิธีการในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับนักเรียน โดยใช้วิธีการวิจัยเพื่อหาคำตอบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อ้างใน ปริวัตร เขื่อนแก้ว, 2551, หน้า 3) ซึ่งตัวปัญหาจริง ๆ คือ ระบบการบริหาร (ทั้งการเมืองและระบบราชการ) แบบขุนนางที่มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง และใช้อำนาจสั่งการลดหลั่นกันลงมาเป็นชั้นๆ ข้าราชการทำงานกันตามระเบียบ ตามเจ้านาย เพื่อประโยชน์ (ตำแหน่ง รายได้) ของตนเอง ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งหมด อาจแข่งขันกันเพื่อติวนักเรียนเก่งๆ ส่วนน้อยให้สอบแข่งขันเก่ง ทำชื่อเสียงให้โรงเรียนบ้าง แต่ไม่ได้ทุ่มเทพัฒนาผู้เรียนทั้งโรงเรียน แม้แต่ครูที่มีคุณภาพ, มีความตั้งใจที่มีดีอยู่บ้าง ก็ต้องทำงานตามระบบ, สอนตามหลักสูตรที่เน้นเนื้อหา, บรรยายมาก แต่พัฒนาผู้เรียนได้น้อย รัฐบาล, ผู้บริหาร, ครูอาจารย์ เขียนโรดแมป, แผนพัฒนา, แผนปฏิรูป, ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาออกมาสวย ๆ ว่าปัญหาคืออะไร จะต้องแก้ปัญหาตรงไหน มีแนวทางการปฏิรูปกี่ด้าน แต่เวลาที่พวกเขาลงมือทำจริงได้แค่ทำงานแบบประนีประนอม แบบข้าราชการที่ค่อยทำไปเรื่อย ๆ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น ปัญหาทุจริต โยกย้ายคน ไปวันๆ รมต. ศึกษาฯ กี่คน ๆ ก็ไม่ต่างกันมากคือ ไม่มีวิสัยทัศน์/ความกล้าที่จะปฏิรูปโครงสร้างแบบฟันธง ผ่าตัดใหญ่ เช่น เปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินและปฏิรูปครูอย่างเอาจริง มักจะจำรูปแบบจากประเทศอื่นเป็นเรื่อง ๆ เช่น ประเทศอื่นครูเงินเดือนสูง ก็เพิ่มเงินเดือน ให้ค่าตอบแทนวิทยฐานะครูที่ส่งผลงานวิชาการมาขอตำแหน่งกัน แต่สิ่งที่ควรทำคือ มีการประเมินครูตามความรู้ความสามารถ ความตั้งใจทำงาน ไม่ได้มีการฝึกอบรมครูใหม่ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม วิธีการสอน การทำงานของครูทั้งประเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (วิทยากร เชียงกูล, 2558, หน้า ออนไลน์)

พระราชบัญญัติ การศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ตาม มาตรา 5 การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562, หน้า 12-13) (1) เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ (2) เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีการนาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป (3) เพื่อให้พุทธศาสนิกชนนาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดารงชีวิตได้อย่างถูกต้อง มาตรา 6 การศึกษาพระปริยัติธรรมมีสามแผนก ดังต่อไปนี้ (1) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาบาลี (2) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาไทย (3) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและแผนกธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นสถานศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่เปิดดำเนินการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่เป็นพระภิกษุหรือสามเณร ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งเป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาวิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้เกิดประโยชน์กับการศึกษาทั้งฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในศาสนธรรมสมควรแก่สภาวะและถ้าหากพระภิกษุหรือสามเณรได้ลาสิกขาไปแล้วก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐ หรือเข้ารับราชการ สร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ตนเองและบ้านเมืองได้ จึงทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรการเรียนรู้ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาต้องเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะการงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สันหวิทย์ นุ่มนวล, 2549, หน้า 55)

โรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดเลย เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม เขต 7 (เลย ขอนแก่น หนองบัวลำภู) อยู่ในการดูแลของกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2565 จังหวัดเลยมีโรงเรียนพระปริยัติธรรมจำนวน 15 โรงเรียน มีบุคลากรประจำในสถานศึกษาทั้งสิ้น 178 รูป/คน ซึ่งเป็นผู้บริหารที่เป็นบรรพชิต (ผู้อำนวยการ) จำนวน 15 รูป นอกจากนี้การปฏิบัติตนของผู้บริหารยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน รวมทั้งขวัญและกำลังใจของครูด้วย ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำสูงตลอดจนมนุษยสัมพันธ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นประชาธิปไตย หากผู้บริหารมีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสม ก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงานในองค์กร ตลอดจนชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลศึกษาในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น สามารถผลักดันสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ และเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

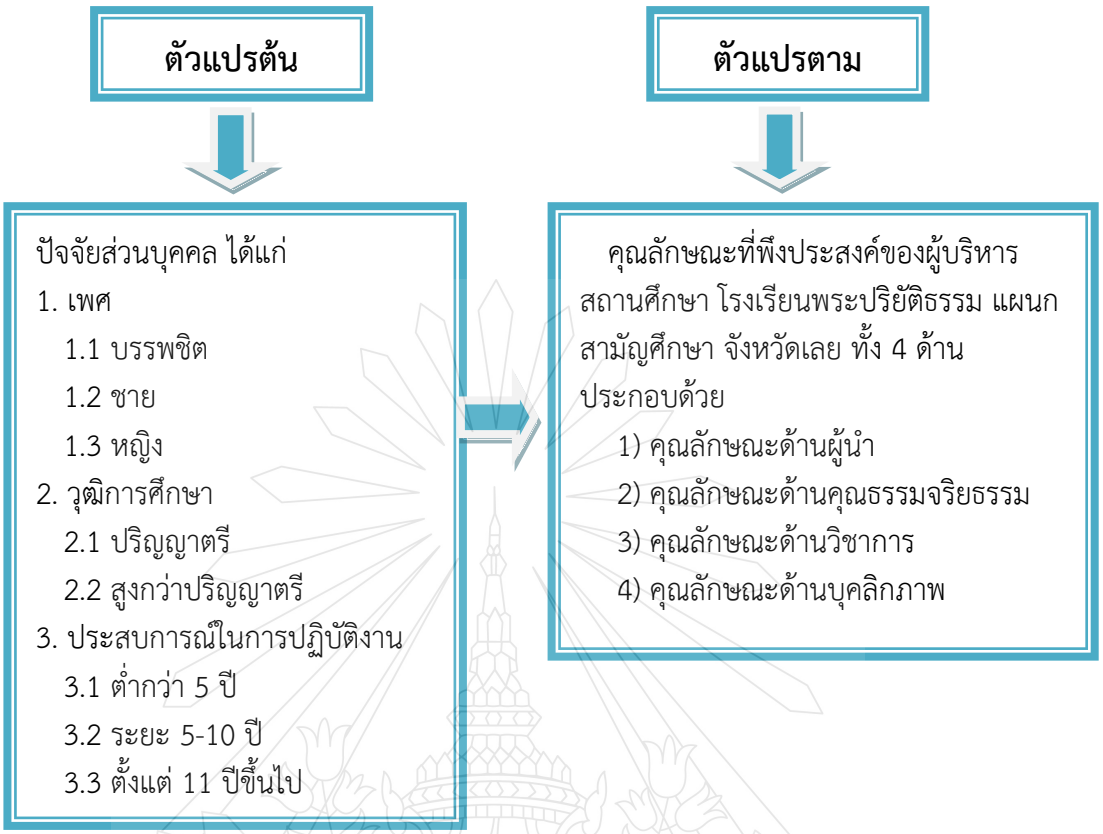
13.1 บุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.3.2 บุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.3.3 บุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยอาศัยแนวคิดจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 28) เป็นหลักแล้วนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1.1

ภาพที่ 1.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรประจำที่ได้รับใบแต่งตั้งในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวนทั้งหมด 178 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 122 รูป/คน จากการใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2551, หน้า 22-24)

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะด้านผู้นำ 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) คุณลักษณะด้านวิชาการ 4) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

1.5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

1. **ตัวแปรต้น** ได้แก่

1.1 เพศ จำแนกออกเป็น

1.1.1 บรรพชิต

1.1.2 ชาย

1.1.3 หญิง

1.2 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น

1.2.1 ปริญญาตรี

1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำแนกออกเป็น

1.3.1 ระยะ 1-5 ปี

1.3.2 ระยะ 6-10 ปี

1.3.2 ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะจำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1) คุณลักษณะด้านผู้นำ

2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

3) คุณลักษณะด้านวิชาการ

4) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 15 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนวัดศรีวิชัยวนาราม อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. โรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเลย
3. โรงเรียนวัดศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเลย
4. โรงเรียนวัดศรีบุญเรืองวิทยา อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
5. โรงเรียนวัดวังสะพุงพัฒนาราม อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
6. โรงเรียนโกวิทวิทยา อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
7. โรงเรียนวัดศรีสุวรรณวนารามวิทยา อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
8. โรงเรียนวัดศรีภูกระดึง อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย
9. โรงเรียนวัดถิ่นฐานรังสิตวิทยา อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย
10. โรงเรียนวัดสันติวนาราม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
11. โรงเรียนวัดลาดปู่ทรงธรรมวิทยา อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
12. โรงเรียนวัดศรีภูเรือ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย
13. โรงเรียนปริยัติสามัญวัดโพนชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
14. โรงเรียนวัดขามชุมวิทยาสรรพ์ อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย
15. โรงเรียนธรรมนิเทศก์วิทยา อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

1.6 ปัญหาการวิจัย

1.6.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย เป็นอย่างไร

1.6.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทางาน แตกต่างกันอย่างไร

1.7 ประโยชน์ของการวิจัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีความสำคัญและประโยชน์ต่อผู้บริหารและการบริหารโรงเรียน มีดังนี้

1.7.1 ทำให้ทราบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย และแนวทางการแก้ปัญหาของผู้บริหาร

1.7.2 ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ระหว่าง เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทางานเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

1.7.3 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตน เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งยังใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกหรือสรรหาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคต

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรม ในเชิงบวกของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคม วัดได้จากความสามารถทางสติปัญญา ความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ ความสามารถในการทำงานร่วมกับสังคม การยอมรับและยกย่องจากสังคม และความเป็นผู้มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ

คุณลักษณะด้านผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความสามารถปฏิบัติงาน ดำเนินงานให้เกิดแนวทางแบบมีส่วนร่วม อย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกัน รู้จักการวางแผนติดต่อสื่อสาร ประสานงานและมอบหมายงาน ให้ถูกต้องเหมาะสม อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมาย

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน ความรู้ความ

สามารถในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

คุณลักษณะด้านวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การเป็นผู้ริเริ่มการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างความรู้ แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปสอน ไปบริการวิชาการแก่สังคม เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีมีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี กล้าคิดกล้าแสดงออก กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นกันเองกับคณะครู และผู้ร่วมงาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

บุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม หมายถึง ครู และเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ทำงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาในสถานศึกษา นับตั้งแต่วันบรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น

(1) ระยะ 1-5 ปี หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาตั้งแต่ 1-5 ปี

(2) ระยะ 6-10 ปี หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาตั้งแต่ 6-10 ปี

(3) ระยะ 11 ปีขึ้นไป หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

2.1 หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- 2.1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
- 2.1.2 หลักการบริหารสถานศึกษา
- 2.1.3 องค์ประกอบของการบริหารการศึกษา
- 2.1.4 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 2.1.5 ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.3.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านผู้นำ
  - 2.3.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
  - 2.3.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวิชาการ
  - 2.3.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

2.4 บริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
- 2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

2.1 หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

สิรภพ เหล่าลาภะ (2545, หน้า 140) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ 2 นัย คือ

1) คำว่าบริหาร มาจากภาษาบาลีว่า ปริหาร มาจากรากศัพท์ว่า ปริ แปลว่า รอบ และหาร ธาตุในความนำไป ดังนั้น คำว่า บริหาร จึงแปลว่า นำไปโดยรอบ อีกสำนวนหนึ่ง คำว่าบริหาร แปลว่า อ้อมหนี,หลีกหนี,หลบหนี ดังในประโยคภาษาบาลีว่า “ป ห ปริหริต สมตฺโถ” แปลว่า ผู้สามารถเพื่อการอ้อมหนี หลีกหนี หลบซึ่งปัญหา หรือแปลว่า ผู้สามารถ บริหารปัญหา และนำปัญหาไปโดยรอบ หรือการจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป

2) คำว่าบริหาร แปลมาจากภาษาอังกฤษ ว่า Administor และAdministration แปลความหมายคือ การปกครอง ดำเนินการ อำนวยการ จัดการ จัดให้ว่างส่งเสริม และบำรุง

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 15) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งควรพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน คำนึงถึงความสะดวกที่ให้แก่ครูในเรื่องของอุปกรณ์เครื่องมือและบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน

ทะนงศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ (2550, หน้า 18) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ และเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อสังคม

อดิศร เพียงเกษ (2551, หน้า 11-112) ให้กล่าวว่า การบริหารงานเป็นการบริหารให้ทุกคนได้ทำงานงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีงานทำตามความถนัด ภาษาอังกฤษใช้คำว่า“Put the right man on the right job.” หลักการจัดงานให้เหมาะสมกับคนเป็นเรื่องที่ยาก เพราะงานบางที่มีแผนกจำกัดคนมีจำนวนมากกว่างาน จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการให้เหมาะสมและลงตัว

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 51) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ ตลอดจนความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้วยภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556, หน้า 25) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา (Educational Administration) หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน กำจัดองค์การ การนำ และการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวนทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตหรือหมายถึง กระบวนการทางานด้วยบุคคลและทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนและสังคมมีความเจริญงอกงามโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสวน ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การบริหารการงานในสถานศึกษา โดยอาศัยศาสตร์ และศิลป์ในการปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน กำจัดองค์การ การนำ และการควบคุมการใช้ทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านสติปัญญาของบุคคล ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2.1.2 หลักการบริหารการศึกษา

หลักการบริหารการศึกษาโดยทั่วไป นักวิชาการ และผู้บริหารที่สำคัญได้เสนอหลักการบริหารที่แตกต่างกันไว้ ดังนี้

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (2542, หน้า 64-72) กล่าวถึง หลักการบริหารควรประกอบด้วย 5 ประการ คือ

1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้เป็นการล่วงหน้า โดยเกี่ยวกับการคาดการณ์ การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Objective) การพัฒนากลวิธี (Develop strategies) ในการวางแผน ซึ่งต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน

2) การจัดการ (Organizing) หมายถึง การพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้งานต่างสามารถดำเนินไปโดยมีการประสานงานกันอย่างดี

3) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานให้เหมาะสมตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ

4) การตัดสินใจ (Decision) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการที่จะตัดสินใจแยกแยะและวิเคราะห์ออกมาให้ได้ว่าในการทำงานจะต้องมีการตัดสินใจในเรื่องใดบ้าง

5) การสั่งการ (Directing) หมายถึง การศึกษาวิธีการวินิจฉัยสั่งการ รวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนศิลปะในการบริหารงานที่จะทำให้การทำงานประจำวันของเจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นไปด้วยดี

เสนาะ ติเยาว์ (2544, หน้า 1-2) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการบริหาร 5 ลักษณะ คือ

1) การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จสาระสำคัญของการบริ หารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมี สิ่งต่างๆเหล่านี้ คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารทำงานเป็น ทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงใน สถานการณ์และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

2) การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้น จะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ เป้าหมายต้องสูง สามารถทำให้สำเร็จเป้าหมายสูงเกินไปก็ทำให้สำเร็จไม่ได้เป้าหมายต่างไปก็ไม่ท้าทายไม่มี คุณค่า ประการที่สองการจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการสุดท้ายจะต้องระบุเวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

3) การบริหารเป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ คำว่าประสิทธิผลหมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่าประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การทำงานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอแต่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย การทำให้ได้ทั้งสองอย่างคืองานบรรลุผลตามที่ต้องการและการใช้ทรัพยากรต่ำสุดจึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

4) การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นที่รู้กันโดยทั่วไปว่าเราอาศัยในโลกที่มีทรัพยากรจำกัด การใช้ทรัพยากรต่างๆ จึงต้องตระหนัก 2 ข้อใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้องเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นการบริหารกับเศรษฐศาสตร์ จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์ เป็นการศึกษาถึงการกระจายการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จากัดอย่างไร ส่วนผู้บริหารในองค์การจะต้องผลิตสินค้าและบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5) การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556, หน้า 73-78) ได้กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงหลักการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด มีสิทธิหน้าที่หรืออำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และขอบเขตวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ เป็นส่วนราชการที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เช่นเดียวกับสถานศึกษาไม่เป็นนิติบุคคล ส่วนอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นในฐานะนิติบุคคล กำหนดไว้ในมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาที่เป็นราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมสถานศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจของ

สถานศึกษา ดังนั้น ผลของการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น จึงขึ้นอยู่กับการบริหารงานของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีขอบเขตภารกิจในการบริหารและจัดการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1) การบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

1.1 วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

2) เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐาน และมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก

3) เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4) เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

1.2 มีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

7) การนิเทศการศึกษา

8) การแนะแนวการศึกษา

9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์การ หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2) การบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

2.1 วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณอย่างเป็นอิสระคล่องตัวโปร่งใส ตรวจสอบได้

2) เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ

3) เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

2.2 มีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

1) การจัดทำและเสนอของงบประมาณ การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา จัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา วิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนองบประมาณ

2) การจัดสรรงบประมาณ การเบิกจ่าย การอนุมัติงบประมาณ การโอนเงินงบประมาณในสถานศึกษา

3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงิน ผลการดำเนินงาน

4) การระดมทรัพยากร การจัดหาทรัพยากร และการลงทุน เพื่อการศึกษาการจัดหารายได้และผลประโยชน์ กองทุนกู้ยืม สวัสดิการเพื่อการศึกษา

5) การบริหารงานการเงิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงินการจ่ายเงินการนาส่งเงิน การกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี

6) การบริหารบัญชี การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงาน ทางการเงินจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา การจัดหาพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ และการจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

3) การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนามีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็ว เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

2) เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและมีจิตสานึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จ ตามหลักการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

3) เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพโดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ

4) เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 มีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

1) การวางแผนอัตรากำลัง การกำหนดตำแหน่ง การวิเคราะห์ วางแผนอัตรากำลัง คนการขอเลื่อนตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาและวิทยฐานะของข้าราชการครู

2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา กรณีได้รับมอบอำนาจจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวการแต่งตั้ง ย้าย โอน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การบรรจุกลับเข้ารับราชการ การรักษาราชการแทน และรักษาการในตำแหน่ง

3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการเลื่อนขั้นเงินเดือนครูและบุคลากรทางการศึกษาการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายเงินเดือน เงินวิทยฐานะและค่าตอบแทนอื่น ทะเบียนประวัติ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ การขอมีบัตรประจาตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ งานขอหนังสือรับรอง ขออนุญาตไปราชการต่างประเทศ ขออนุญาต ลาอุปสมบท ขอพระราชทานเพลิงศพ การลาศึกษาต่อ การยกย่องเชิดชูเกียรติ และให้ได้รับเงินวิทยพัฒน์ การจัดสวัสดิการ

4) วินัยและการรักษาวินัย กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ความผิด วินัยร้ายแรงการอุทธรณ์ การร้องทุกข์ การสร้างเสริมและการป้องกันการกระทำผิดวินัย

5) งานออกจากราชการ ให้ออกราชการกรณีไม่พ้นทดลองปฏิบัติราชการหรือไม่ผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มต่ำกว่าเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด การออกจากราชการกรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป การให้ออกจากราชการไว้ก่อน การให้ออก จากราชการเพราะเหตุรับราชการนาน หรือเหตุทดแทน กรณีมีมลทินมัวหมอง กรณีได้รับโทษจาคุกโดยคำสั่งของศาล หรือรับโทษจาคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

4) การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์การให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยการ ความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.1 วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริมประสานงาน และอำนวยการให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

4.2 มีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

1) การดำเนินงานธุรการ
2) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษา
3) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร บริหารทั่วไป
8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
9) การจัดทำสามะโนผู้เรียน
10) การรับนักเรียน
11) การส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย
12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
13) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
15) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
17) การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน
18) งานบริการสาธารณะ
19) งานที่ไม่ได้ระบุในงานอื่น

เพื่อให้การบริหารและการจัดการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 และได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ดังนี้

1) ด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา นโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาเป็นเสมือนเข็มทิศ ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายปลายทางของความสำเร็จ ดังนั้นเพื่อให้แผนพัฒนาสถานศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นคณะกรรมการสถานศึกษาจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีหน้าที่และแนวปฏิบัติ

2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษาก่อนสิ้นปีงบประมาณสถานศึกษาจะนำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อใช้เป็นกรอบการปฏิบัติงานในปีงบประมาณต่อไป ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาก่อนสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีหน้าที่และแนวปฏิบัติ

3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชน สังคมและประเทศชาติ คณะกรรมการการสถานศึกษาช่วยเสนอแนะความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีจึงควรมีหน้าที่และแนวปฏิบัติ

4) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษาดำเนินการไปแล้วผลของการดำเนินการเป็นอย่างไรมีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ เป็นเรื่องที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องรับรู้ เพื่อจะได้เข้าช่วยสนับสนุนหรือแก้ไขให้การศึกษาของสถานศึกษาสามารถจัดการการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษา และคณะกรรมการการสถานศึกษาจึงควรมีหน้าที่และแนวปฏิบัติ

5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพได้มาตรฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับผู้ปกครองของนักเรียน รู้สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นเป็นอย่างดี สามารถร่วมกับสถานศึกษากำหนดแนวทางที่จะทำให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึงและได้เรียนอย่างมีคุณภาพจึงควรกำหนดหน้าที่และแนวปฏิบัติของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาควบคู่กัน

6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สิทธิและความเสมอภาคในการที่เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษาไม่ว่าจะเป็นเด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการสถานศึกษา ควรจะต้องมีหน้าที่และแนวปฏิบัติ

7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา กระทรวงได้กระจายอำนาจในการบริหาร และการจัดการศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปให้สถานศึกษาดำเนินการได้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น คณะกรรมการสถานศึกษาในฐานะที่เป็นกำหนดนโยบายในการบริหารงานของสถานศึกษาข้อเสนอแนวทางในการบริหารงานทั้ง 4 เรื่องของสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จึงควรกำหนดหน้าที่และแนวปฏิบัติ

8) ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับของบุคคลในท้องถิ่น เป็นผู้ที่สามารถช่วยระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถที่จะเข้ามาช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนได้ในหลาย ๆ ด้าน จึงควรมีหน้าที่และแนวปฏิบัติ

9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้แทนของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ บทบาทในฐานะกรรมการสถานศึกษาจะทำหน้าที่ตัวแทนของสถานศึกษาเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนหรือองค์กรต่างๆ ให้เป็นความสำคัญของสถานศึกษาและนำสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างดี บทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษาจึงควรมีบทบาทควบคู่กัน

10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินของสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีสถานศึกษาจะต้องจัดทำสรุปรายงานการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบและเห็นชอบรายงานต่อสาธารณชน ซึ่งสถานศึกษาและคณะกรรมการศึกษาจึงมีหน้าที่ควบคู่กับแนวปฏิบัติ

11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร นอกจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ยังมีผู้นำชุมชนในท้องถิ่นอีกไม่น้อยที่ยินดีจะเข้ามาช่วยพัฒนาสถานศึกษา ดังนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าวได้เข้ามามีส่วนร่วมคณะกรรมการสถานศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญที่จะสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยดำเนินงานในภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้ สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจึงควรมีหน้าที่และแนวปฏิบัติ

12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา นอกจากภารกิจที่ระเบียบกำหนดไว้ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่มีความ

จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น เรื่องนโยบาย หรือเรื่องเร่งด่วนที่หน่วยงานต้นสังกัดได้แจ้งให้สถานศึกษาก็จะทำให้งานในภารกิจของสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้รวดเร็ว สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจึงควรมีหน้าที่และแนวปฏิบัติร่วมกัน

สรุปได้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เช่นเดียวกับสถานศึกษาไม่เป็นนิติบุคคล กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาที่เป็นราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารสถานศึกษา และเก็บค่าธรรมเนียมสถานศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจของสถานศึกษา

2.1.3 องค์ประกอบของการบริหารการศึกษา

องค์ประกอบที่มีรากฐานมาจากการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นบทบาทโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ไว้ดังนี้

กลิคแมน (Glickman, 2007, p. 47) ได้เสนอองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นองค์ประกอบที่มีรากฐานมาจากการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นบทบาทโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย 3 ด้าน ใหญ่ ๆ คือ ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน ด้านภาระหน้าที่ และด้านทักษะที่จำเป็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน (Knowledge base) เป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อใช้เป็นฐานในการปฏิบัติภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกเป็น 6 องค์ประกอบ คือ

1.1 โรงเรียนที่มีประสิทธิผล (Effective school literature) เป็นความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่สนับสนุนโดยการวิจัย

1.2 การสอนที่มีประสิทธิผล (Research on Effective teaching) การสอนที่มีประสิทธิผลที่สนับสนุนโดยการวิจัยเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้นำทางวิชาการ

1.3 ปรัชญาลุความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา (Education Philosophy and Belief หมายถึง ปรัชญาและความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ที่เกิดจากการนำองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และการสอนที่มีประสิทธิผลบรรจุลงในปรัชญาและความเชื่อในการจัดการศึกษา

1.4 พัฒนาการทางการบริหาร (Administrative Development) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการบริหารโรงเรียนในด้านพฤติกรรม การบริหาร นโยบาย การปฏิบัติที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน การจัดให้มีความสมดุลระหว่างการจัดการและทักษะทางวิชาการการพัฒนาและดำเนินงานตามแผน

1.5 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Change Theory) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพการณ์ของการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากในขณะที่บุคคลทั่วไปไม่ต้องการเปลี่ยนแปลง แต่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะต้องมุ่งมั่นในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตลอดจนความเชื่อและความเข้าใจ

1.6 ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความรู้ของผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะพัฒนาหลักสูตรให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของหลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของการพัฒนา

2. ด้านภาระหน้าที่ (Tasks) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความรู้ดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

2.1 การนิเทศและการประเมินผลการสอน หมายถึง การนิเทศในห้องเรียนเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน

2.2 การพัฒนาทีมงาน (Staff development) การพัฒนาทีมงานเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการปรับปรุงการสอนของครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีความหมาย ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงมีหน้าที่หาแนวทางในการจัดการศึกษาไปพร้อมกับการได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องของครูด้วย ซึ่งแนวทางดังกล่าวสามารถทำได้โดย การจัดบริการการศึกษาในโรงเรียนการประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมพบปะกับทีมงาน การเยี่ยมโรงเรียน เป็นต้น

2.3 การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development) จากสภาพของการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้บทบาทของผู้นำทางวิชาการกลายเป็นบทบาทที่สำคัญมากขึ้น ดังนั้นผู้นำทางวิชาการจึงต้องมีภาระหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร โดยการทำงานร่วมกับครู เพื่อจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ

2.4 การพัฒนากลุ่ม (Group development) การพัฒนากลุ่มเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่สำคัญในการนำไปสู่ภาวะผู้นำทางวิชาการ การเรียนรู้ทักษะของการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำความรู้เกี่ยวกับประสิทธิผลของกลุ่ม รูปแบบของผู้นำกลุ่ม ความผิดปกติของการปฏิสัมพันธ์กลายเป็นกลุ่มและการแก้ปัญหาความขัดแย้งไปใช้ในการพัฒนากลุ่ม

2.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยการปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง

2.6 การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (Positive school climate) การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องหากลยุทธ์เพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนปัจจัยที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ และพิชิตปัจจัยที่เป็นอุปสรรคขัดขวางบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน

2.7 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (School community involvement) โรงเรียนเป็นหัวใจของชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นความสัมพันธ์ที่มีประโยชน์

เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ผู้บริหารโรงเรียนสามารถมีบทบาทในการนำชุมชน เป็นผู้สนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนได้หลายทาง

3. ด้านทักษะที่จำเป็น (Skill needed) ในการนำความรู้ไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีทักษะภาวะผู้นำและทักษะทางเทคนิค ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership skills) ประกอบด้วยทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะด้านบุคคล ทักษะการนิเทศ และทักษะการแนะแนวทางการตัดสินใจของกลุ่ม ส่วนทักษะทางเทคนิค (Technical skills) ประกอบด้วย ทักษะการตั้งเป้าหมาย ทักษะการประเมินผลและการวางแผน ทักษะการสังเกต และทักษะการวิจัยและประเมินผล ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ทักษะการติดต่อสื่อสาร (Communication skills) เป็นทักษะของผู้นำทางวิชาการที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นการติดต่อแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ซึ่งผลลัพธ์ก็คือความเข้าใจความเข้าใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันทางความคิดซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องเห็นพ้องร่วมกันในการแลกเปลี่ยนความคิด

3.2 ทักษะด้านบุคคล (People skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นำทางวิชาการและเป็นทักษะที่ชี้ขาดความสำเร็จของตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นตำแหน่งที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทุกระดับ และตำแหน่งที่ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำเป็นผู้กำหนดทิศทางของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น การเลือกใช้วิธีการนิเทศในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมที่สุด วิธีการดังกล่าวมีตั้งแต่การนิเทศทางอ้อม การนิเทศแบบร่วมมือไปจนถึงการนิเทศแบบเป็นทางการ

3.3 ทักษะการตัดสินใจร่วมกัน (Group decision-making) เป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้อธิบายว่าทำอย่างไรจึงจะเกิดการตัดสินใจร่วมกันขึ้นได้ ในการตัดสินใจร่วมกันนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้วิธีการเพื่อที่จะให้แนวคิด นโยบายเป้าหมายในการทำงานเกิดขึ้นจากการตัดสินใจของกลุ่ม

3.4 ทักษะการกำหนดเป้าหมาย (Goal setting or envisioning) หรือทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์เป็นสมรรถภาพในการสร้างมโนคติ และการถ่ายทอดความต้องการให้เกิดมโนคตินั้นอย่างเหมาะสมโดยการชักจูงให้บุคคลอื่นพิจารณาเป้าหมายและร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้นจนทำให้วิสัยทัศน์หรือเป้าหมายนั้นถูกกำหนด และควบคุมจนกลายเป็นการตั้งมั่น

3.5 ทักษะการประเมินผลและการวางแผน (Assessing and planning) เป็นทักษะที่ใช้ในการประเมินและวางแผนการประเมินเพื่อนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ การใช้เวลาสำหรับการวางแผน จุดอ่อน กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ เป็นต้น

3.6 ทักษะการสังเกต เนื่องจากครูเป็นผู้มีส่วนร่วมที่มีสมรรถภาพในโองการผู้บริหารโรงเรียนสามารถอำนวยความสะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเป็นผู้จัดเตรียมให้ผลสะท้อนกลับต่อครูโดยใช้วิธีการสังเกตให้เป็นประโยชน์ การสังเกตเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนทำการสังเกตการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีวิธีการสังเกตหลายวิธีขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

3.7 ทักษะการวิจัยและการประเมินผล ในการวิจัยและการประเมินผลที่ดีควรมีความชัดเจนผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่จะต้องวิเคราะห์ความสำเร็จของโปรแกรมการสอนและกำหนดการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็น

Hallinger & Murphy (1985, หน้า 121-124) ได้กล่าวว่า การเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานให้ก้าวหน้าสู่ความสำเร็จ เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องนำผู้ใต้บังคับบัญชามุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี่ ที่ได้กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (Defining the school Mission) เป็นการกำหนดกรอบขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าว ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งจำแนกภารกิจของโรงเรียนออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (Framing school goals) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนนั้นจะต้องมีความชัดเจน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยให้ทีมงานมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะต้องรวมถึงความรับผิดชอบของคณะครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดเป้าหมายในด้านการปฏิบัติงานจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้นอกจากนั้นเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องมีลักษณะง่ายต่อครูในการที่จะนำไปสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ในห้องเรียน การวางแผนทางวิชาการในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน (Communicating the School Goals) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนนั้นผู้บริหารจะต้องจัดขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครองและนักเรียนได้ทราบทั่วกันทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การประชุมคณะครู การชี้แจงในหนังสือคู่มือของโรงเรียน ฯลฯ และโดยรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกับครู เป็นต้น การติดต่อสื่อสาร เป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหาร การอำนวยทุกขั้นตอนของการบริหารย่อมมีการติดต่อสื่อสารเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเสมอ การติดต่อสื่อสารทำให้เกิดความเข้าใจที่ดี มีเหตุผลและเป็นการปลูกฝังความสามัคคีในองค์กรการจัดให้มีระบบการสื่อสารที่ดีในองค์กรเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และเป็นสิ่งที่สะท้อนความสามารถของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี

2. การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน (Managing the Instructional Program) หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานงานการเรียนการสอนซึ่งจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ

2.1 การนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู (Supervising and Evaluating Instruction) ผู้บริหารจะทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน ผลงานของผู้บริหารจะต้องมั่นใจได้ว่า เป้าหมายของโรงเรียนได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการประสาน

เป้าหมายของโรงเรียนกับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียน ให้การสนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ควบคุมการสอนในห้องเรียน โดยการเยี่ยมเยียนอย่างไม่เป็นทางการ การให้ผลย้อนกลับแก่ครูทั้งทางด้านการนิเทศและการประเมินผล โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้เป็นรูปธรรม และให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอนที่เฉพาะเจาะจงไปปฏิบัติ

2.2 ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร (Coordinating the Curriculum) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องมีการประสานงานกับครูในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยจะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอนในห้องเรียน และคะแนนการทดสอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่สร้างความเข้าใจกับครูในโรงเรียนในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลโดยครูสามารถทำการสอนได้ผลตามความมุ่งหมายและเนื้อหาสาระในหลักสูตรให้มากที่สุด

2.3 ด้านการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Monitoring student progress) ผู้บริหารควรใช้ผลจากคะแนนสอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การประเมินหลักสูตร การประเมินด้านการสอน และการวัดผลความก้าวหน้าตามเป้าหมายของโรงเรียน

3. การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (Promote School Climate) บรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนจะเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐาน (Norms) และทัศนะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านตัวครู นักเรียน และการเรียนการสอน รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียนซึ่งจะจำแนกบทบาทในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนเป็น 6 ด้าน คือ

3.1 การควบคุมการใช้เวลาในการสอน (Protecting Instructional Time) เวลาที่ใช้ในการสอนของครูในห้องเรียนมักจะสูญเสียไปกับการแนะนำกฎเกณฑ์ในการเรียนให้กับเด็กที่เรียนช้า รวมทั้งคำขอร้องต่าง ๆ จากฝ่ายสำนักงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องหาทางควบคุมกิจกรรมเหล่านี้ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยผลักดันให้เป็นนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จในการนำนโยบายนี้ไปใช้ในการกำจัดสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้การสอนในห้องเรียนหยุดชะงักลงได้ก็จะสามารถเพิ่มเวลาในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3.2 การดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด (Maintaining High Visibility) ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งกับครูและนักเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีและเพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการที่จะไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิดเป็นการช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนและระหว่างผู้บริหารกับครู ซึ่งปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการผู้บริหารจะได้รับข้อมูลในด้านความต้องการของครูและนักเรียน ผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสารเป้าหมายระดับต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ครูและนักเรียน

3.3 การจัดสิ่งจูงใจให้กับครู (Providing Incentives for Teachers) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การสร้างบรรยากาศเชิงบวกด้านการเรียนรู้ รวมทั้งการให้รางวัล และการให้การยอมรับการทำงานของครูนับเป็นบทบาทที่สำคัญส่วนหนึ่งของผู้บริหารในการที่จะทำให้โครงสร้างของการทำงาน

ดีขึ้นรางวัลที่ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับครูอาจไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียวแต่อาจจะเป็นการชมเชยทั้งในส่วนตัวหรือให้สังคมยอมรับ โดยการมอบใบประกาศเกียรติคุณและการให้รางวัลอย่างเป็นทางการ

3.4 การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (Providing Professional Development) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมขณะประจำการ รวมทั้งช่วยเหลือครูให้เรียนรู้ถึงการผสมผสานทักษะต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากรและช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้

3.5 การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (Developing and Enforcing Academic Standards) มาตรฐานทางวิชาการที่สูงขึ้น และมีความชัดเจนจะเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนของนักเรียนและมาตรฐานที่สูงขึ้นนี้จะแสดงให้เห็นจากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นของโรงเรียนในโอกาสต่อไป ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ที่จะพัฒนาและดำรงไว้ซึ่งบรรยากาศในทางบวกในที่ซึ่งครูทำงานและในที่ซึ่งนักเรียนเรียนการปรับปรุงบรรยากาศ จำเป็นต้องอาศัยทักษะในการสนองตอบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการริเริ่มความคาดหวังและสภาพใหม่ ๆ ซึ่งจุดประสงค์สุดท้ายก็คือการปรับปรุงการเรียนการสอนนั่นเอง

3.6 การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (Providing Incentives for Learning) การส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้รางวัลและการยอมรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการสูง และเมื่อนักเรียนมีกาปรับปรุงผลการเรียนดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารต้องให้โอกาสนักเรียนในการที่จะเป็นที่ยอมรับของห้องเรียนและในโรงเรียน โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานระหว่างห้องเรียนและโรงเรียนในด้านการให้รางวัลเพื่อเป็นการยืนยันว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง

2.1.4 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารงานโดยคณะกรรมการสถานศึกษา (School Council) โดยคณะกรรมการสถานศึกษาจะมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การบริหารวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะประกอบไปด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครู ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารโรงเรียนจากการศึกษาแบบ (Forms) ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพบว่า มีแบบที่สำคัญอย่างน้อย 4 แบบ ได้แก่ (สุทธิพงษ์ จุรุเทียบ, 2545, หน้า 23)

1) แบบที่มีผู้บริหารเป็นหลัก (Administrative Control Council) เกิดจากแนวคิดในการกระจายอำนาจหน้าที่การบริหารการเงิน บุคลากรและวิชาการให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในระยะแรกๆ ผู้บริหารมักใช้วิธีขอคำปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการจากครู ผู้ปกครองนักเรียนหรือผู้แทนชุมชน ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาที่ตั้งขึ้น มักจะมีบทบาทสำคัญอยู่ที่การเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาของกรรมการนั้นเอง ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็น

ประธาน และเจ้าหน้าที่เขตการศึกษาเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วนคณะกรรมการอื่นๆ มาจากการเลือกตั้งของกลุ่มบุคลากรแต่ละประเภท ในการกำหนดนโยบายการวางแผน การหาแนวทางแก้ปัญหาและการดำเนินงานของโรงเรียน คณะกรรมการจะมีบทบาทในการร่วมเสนอความคิดเห็น แต่อำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังเป็นผู้บริหาร

2) แบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control Council) การบริหารตามแนวนี้ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการสถานศึกษา การจัดคณะกรรมการแบบที่เกิดจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนที่สุด ครูเป็นผู้ปฏิบัติ จึงย่อมจะรับรู้ปัญหาทุกอย่างได้ดีกว่าและถ้ามีโอกาสตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ วันชัย ดนัยตโมนุท และไกร เกษทัน (2543, หน้า 16) ที่กล่าวว่า เป็นรูปแบบที่คณะกรรมการโรงเรียนมีอำนาจในการตัดสินใจ (ProfessionalControl SBM : Teacher Decider) ด้านงบประมาณ บุคลากร และด้านหลักสูตร โดยมีตัวแทนครูเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มอื่นๆ เช่น ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้บริหาร เป็นต้น

3) แบบที่มีชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control School Council) จุดประสงค์ของแบบการบริหารที่ควบคุมโดยชุมชนคือ การเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง และเพื่อให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดให้มากแนวคิดสำคัญก็คือ หลักสูตรของโรงเรียนควรตอบสนองความต้องการ และ ค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีสัดส่วนจานวนตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

4) แบบที่มีครูและชุมชนมีบทบาทหลัก(Professional Community ControlSchool Council) แนวคิดของคณะกรรมการสถานศึกษาลักษณะนี้ มีความเชื่อว่า ทั้งครูและผู้ปกครองก็มีโอกาสช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยสัดส่วนของตัวแทนครู และผู้ปกครอง/ชุมชนจะมีเท่าๆ กัน ในขณะที่กรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหารสำหรับประเทศไทยคณะกรรมการสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control School Council) โดยมีสัดส่วนคณะกรรมการที่มาจากชุมชน (ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรผู้ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ) มากที่สุด กลไกหรือหัวใจสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การบริหารโดยคณะกรรมการสถานศึกษานั่นเอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้สังเคราะห์งานวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารต้นแบบ จากการศึกษารายงานการวิจัยของ สมชาย เสมากูล (2551, หน้า 121-125) ได้นำเสนอปัจจัยที่ช่วยให้การบริหารสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้บรรลุความสำเร็จ โดยได้ระบุองค์ประกอบสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ และสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และระบุเป้าหมายของการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนให้ชัดเจน

2) การใช้กลยุทธ์การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ การกระจายอำนาจในองค์กรแบบให้ทั่วถึง และเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายทำให้มีพลังผลักดันร่วม หรือเกิดพลังร่วมอย่างมีเป้าหมายร่วม

3) ต้องมีการพัฒนาบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติร่วมโดยเฉพาะความเข้าใจในการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ไปในแนวทางเดียวกันร่วมกัน

4) การพัฒนาครู บุคลากรของสถานศึกษาให้มีสมรรถนะเพียงพอในการจัดการศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวการปฏิรูปและตามบทบาทหน้าที่

5) ต้องมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบนอกเหนือไปจากการเรียนในชั้นเรียน

6) ให้ความสำคัญกับการติดตาม ประเมินผลอย่างจริงจัง ต้องมีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและการปฏิรูปการเรียนรู้และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องสม่ำเสมอ

7) การจัดการให้นักเรียนส่วนใหญ่พัฒนาด้านวิธีการเรียนรู้ ใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้และทำงานเป็นทีม เรียนรู้จากสภาพจริง จากแหล่งสื่อต่างๆ ที่หลากหลายจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและจากระบบ ICT

8) ตัวผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมพัฒนา

9) ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการแบบผู้บริหารมืออาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรเป็นอย่างดี รู้หลักการ จุดหมายหรือจุดประสงค์ของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รู้การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และมีความสามารถในการนิเทศการเรียนการสอนโดยตรง นิเทศและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

10) ผู้บริหารต้องมีความสามารถสูงในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ สามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน ให้สามารถรับรู้เข้าใจการปฏิรูปการศึกษา รู้และเข้าใจแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ส่งเสริการปฏิรูปการเรียนรู้แก่ทุกฝ่าย

11) ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีทักษะสัมพันธ์และการประสานงานได้เป็นอย่างดี สามารถสื่อสารติดต่อประสานงาน เจรจาขอความร่วมมือ ทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายและกับเครือข่าย ในการประสานงานในการนำการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการเรียนรู้ การระดมความร่วมมือ ระดมงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

12) การสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมกระบวนการกลุ่มเพื่อการพัฒนางาน และการทำงานแบบเป็นทีมงาน

13) มีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี และ ICT เพื่อการเรียนการสอนโดยตรง และใช้การสนับสนุนในระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

14) การดำเนินการให้บุคลากรในสถานศึกษา มีจิตร่วมใจไปในทิศทางเดียวกัน รู้ เข้าใจ เห็นในคุณค่า และเห็นถึงความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ ตื่นตัวในการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีนักเรียนเป็นสำคัญ มีแงจูงใจร่วม ยินดีร่วมมือ ใฝ่พัฒนา ใฝ่ปฏิรูปการศึกษา ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

15) บุคลากรในโรงเรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ เข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียน

16) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมโดยตรงให้การสนับสนุนด้านนโยบายงบประมาณและทรัพยากร

17) มีกระบวนการจัดการความรู้สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครือข่ายเพื่อนร่วมทาง มีการแบ่งปันความรู้ ความคิด ประสบการณ์ มีการสร้างสัมพันธมิตรร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลและส่งผลต่อการพัฒนาต่อกันนอกจากนี้ ในรายงานผลการวิจัยยังได้นำเสนอข้อสรุปขององค์ประกอบหรือปัจจัยความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบว่ามีลักษณะต่อไปนี้

17.1 ความสามารถเฉพาะตัวของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ คือ การเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการสื่อสาร บุคลิกภาพดี การมีมนุษยสัมพันธ์ การเป็นผู้นำทางวิชาการ ความอดทน ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นในการทำงานและทำงานอย่างต่อเนื่อง

17.2 การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายการทำงานอยู่ที่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเน้นที่ผู้เรียน ส่งผลทางบวกต่อทัศนคติของครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง เมื่อทุกฝ่ายเห็นว่าการทำเพื่อเด็กนั้นเป็นประโยชน์ที่สำคัญ เป็นเรื่องที่ยอมรับได้ ก็จะรับความร่วมมือเพิ่มมากขึ้น

17.3 การสร้างความมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ครู เปิดโอกาสให้คณะกรรมสถานศึกษา ให้ผู้ปกครองและชุมชน ได้เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของจะมีผู้ยินดีเข้ามารับผิดชอบงานร่วมกันมากขึ้นทำให้เกิดพลังความร่วมมือ ซึ่งส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาในโรงเรียน

17.4 การกระจายอำนาจการบริหารจัดการ จากการที่กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายการจัดสินใจ ในการบริหารจัดการไปยังสถานศึกษามากขึ้น ทำให้สถานศึกษาต้องคิด วางแผน และดำเนินการในด้านต่าง ๆ ด้วยตนเองมากขึ้น จะส่งผลให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งมากขึ้น สามารถตัดสินใจในการบริหารจัดการได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบรู้จักมอบหมายงาน และการตัดสินใจในบางเรื่องไปยังครูและบุคลากรทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีสำหรับผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น ทำให้การทำงานสะดวกคล่องตัวยิ่งขึ้น และส่งผลดีถึงความร่วมมือตามมาโดยอัตโนมัติ

17.5 การพัฒนาตนเองและบุคลากรในสถานศึกษา เมื่อผู้บริหารเป็นผู้กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษามักจะมีแผนในการพัฒนาครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ชัดเจนและต่อเนื่องอยู่ด้วยเสมอ ทำให้บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น และมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

17.6 การมีพี่เลี้ยงในการบริหารจัดการ ในโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษานั้น สถานศึกษาใดที่มีผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบจะได้รับการเอาใจใส่ดูแลเพิ่มขึ้นจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จะได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการประชุม อบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน มีการแต่งตั้งนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นที่ปรึกษาการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษา ทำให้ทราบแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการมากขึ้น สถานศึกษาจะได้รับเอกสารทางวิชาการเสริมในเรื่องที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นระยะ ๆ และในบางส่วนยังได้รับเงินสนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานในการขยายเครือข่ายสถานศึกษา ช่วยเสริมแรงให้ผู้บริหารต้นแบบทำหน้าที่ของตนได้สะดวกและคล่องตัวยิ่งขึ้น

17.7 การใช้องค์ความรู้และการวิจัยเป็นเครื่องมือในการบริหาร ในการที่ต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะกับสภาพโรงเรียนของตนเอง การวิจัยและพัฒนาการขยายเครือข่ายสถานศึกษา รวมทั้งการทำโครงการหรือการวิจัยปฏิบัติการในสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งในตนเองและในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาต้นแบบให้ดียิ่งขึ้น

17.8 การที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบกลายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จากการติดตามประเมินผลโครงการผู้บริหารต้นแบบ ปรากฏว่าหลังจากที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการยกย่องเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบแล้ว ผู้บริหารจะได้รับเชิญไปบรรยายในสถานที่ต่าง ๆ ได้รับเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือหรืองานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา หรือมีสถานศึกษาอื่นมาขอศึกษาดูงานที่สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบมากขึ้น มีหลายคณะมาในช่วงระยะต่าง ๆ หรือในแต่ละปีทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบต้องตื่นตัวตลอดเวลา ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ต้องปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความตระหนักที่จะรักษาคุณภาพของตนเองและโรงเรียนให้สมกับที่ได้รับการยกย่อง

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งการบริหารสถานศึกษาที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันรวมทั้งบทบาท และหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้านการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งกับผู้เรียน คณะครูตัวผู้บริหารเอง และสถานศึกษาที่รับผิดชอบ

2.1.5 ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2551, หน้า 23-26) ได้กล่าวว่า มีผู้ให้คำนิยามไว้ว่า ทฤษฎี หมายถึง ชุดของแนวคิด (Concepts) คติฐานหรือข้อสันนิษฐาน (Assumption) และข้อยุติโดยทั่วไป (generalization) ที่อธิบายพฤติกรรมขององค์กรอย่างเป็นระบบและมีความสัมพันธ์ต่อกัน แต่สำหรับข้อสมมติฐาน (Hypothesis) หมายถึง การตั้งข้อกำหนดหรือข้อสมมติที่คิดหรือคาดว่าน่าจะเป็นขึ้น

มาแล้วพยายามศึกษา ค้น คว้า ทดลอง เพื่อหาข้อสรุปมาพิสูจน์ให้จงได้ว่าข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้นั้นจริงหรือไม่จริง ซึ่งทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร มีดังนี้

1. ทฤษฎีบรรยากาศ ของอลัน บราวด์ เสนอกลยุทธ์สองประการสำหรับเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของโรงเรียน ประการแรก ได้แก่ กลยุทธ์ด้านคลินิก ประการที่ 2 ได้แก่ กลยุทธ์ที่มุ่งความเจริญงอกงามเป็นศูนย์กลางทั้งสองกลยุทธ์นี้ต่างก็ไม่ได้เป็นตัวเลือกกันและกันแต่สามารถใช้ด้วยกันโดยเรียงตามลาดับและทั้งสองกลยุทธ์ต่างก็จาเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ด้านคลินิกนั้นเน้นที่ธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อยในโรงเรียนมุ่งดูที่ความรู้ขององค์กรต่อจากนั้นก็วิเคราะห์บรรยากาศขององค์กรกำหนดลาดับขั้นความสำคัญของการปฏิบัติการและวางแผนดาเนินการปฏิบัติสำเร็จแล้วก็มีการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น ในขณะที่กลุ่มมุ่งความเจริญงอกงามเป็นศูนย์กลางนั้นเน้นที่การพัฒนาของเอกทัตบุคคลมองว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจาเป็นสำหรับโรงเรียนการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีทิศทางแน่ชัดและควรจะนาไปสู่ความก้าวหน้าครูอาจารย์มีศักยภาพสูงมากที่จะพัฒนาและนาเอาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

2. ทฤษฎีของHenri Fayol พัฒนาทฤษฎีการบริหารขึ้น 14 ข้อ โดยเรียกว่าทฤษฎีหลักการบริหารความยืดหยุ่น สามารถดัดแปลงให้เข้ากับความต้องการทั้งหมดของหลักการบริหาร ได้แก่

1) การแบ่งงาน (Division of Work) การแบ่งงานระหว่างคนงานกับผู้จัดการจะช่วยเพิ่มผลผลิตของเขา

2) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) เป็นสิทธิจะออกคาสั่งและใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมทาตามคาสั่ง ขณะที่ทาให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างอำนาจหน้าที่เป็นทางการ (ได้จากตำแหน่งที่ตัวเองครองอยู่) กับ อำนาจหน้าที่ส่วนบุคคล (ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเชาวน์ปัญญา ประสบการณ์และความสามารถส่วนบุคคล) คนในองค์กรต้องการอำนาจหน้าที่มากขึ้นแต่กลัวความรับผิดชอบการกลัวความรับผิดชอบดังกล่าวทาให้ความริเริ่มเป็นอัมพาตด้วยจะต้องดาเนินขั้นตอนพิเศษเพื่อชักจูงคนให้ยอมรับความรับผิดชอบขณะที่ใช้อำนาจหน้าที่

3) วินัย (Discipline) วินัยมีความจาเป็นเพื่อทาให้การบริหารมีความราบรื่น

4) เอกภาพของการบังคับบัญชา (Unity of Command) พนักงานควรได้รับคาสั่งจากหัวหน้าเพียงคนเดียวเท่านั้น คนที่มีหัวหน้ามากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกันอยู่รอดได้ยาก

5) ความเป็นเอกภาพของคาสั่ง (Unity of Direction) เป็นความคิดเดียวและแผนการเดียวสาหรับกิจกรรมกลุ่มหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เอกภาพของการบังคับบัญชาไม่อาจเกิดขึ้นได้ถ้าปราศจากเอกภาพของคาสั่ง

6) ให้ผลประโยชน์ขององค์กรมีความสำคัญกว่าผลประโยชน์ของบุคคล (Subordi Nation of Individual Interests of the General Interest) ผลประโยชน์ของพนักงานคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งไม่ควรอยู่เหนือผลประโยชน์ขององค์กร

7) ค่าตอบแทน (Remuneration) ค่าตอบแทนของบริหารความยุติธรรมและถูกต้อง

8) การรวมอำนาจไว้ในส่วนกลาง (Centralization) การรวมอำนาจไว้ในส่วนกลางเป็นระเบียบตามธรรมชาติในองค์กรใหญ่ๆ มีความจาเป็นในการจัดตั้งคนกลางขึ้นการมอบอำนาจให้คนกลางที่มีความริเริ่มก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้จัดการความน่าเชื่อถือของผู้ใต้บังคับบัญชาและเงื่อนไขของธุรกิจ

9) หลักสกาลาร์ (Scalar Chain) ถ้ามีการใช้กฎขององค์กรที่เป็นทางการ การสื่อสารระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาสองคนในต่างแผนอาจต้องใช้เวลายาวนานและซับซ้อน กล่าวคือคนหนึ่งอาจส่งข้อความขึ้นไปตามสายการบังคับบัญชาแล้วรอจนถึงจุดหมายปลายทาง

10) ลำดับ (Order) คนที่เหมาะสมควรอยู่ในที่เหมาะสม ความรู้ที่ละเอียดในข้อกำหนดของมนุษย์และทรัพยากรขององค์กรและความสมดุลที่คงที่ระหว่างข้อกำหนดเหล่านี้กับทรัพยากร

11) ความเที่ยงธรรม (Equity) ความเที่ยงธรรมและความเสมอภาคจากการปฏิบัติ คือผลลัพธ์ของการรวมกันของความเมตตาและความยุติธรรม

12) ความมั่นคงในงานของบุคลากร (Stability of Tenure of Personnel) สนับสนุนความมั่นคงในงานของบุคลากรเพื่อประกันถึงความราบเรียบในการปฏิบัติภารกิจ ความไม่มั่นคงในงานคือเหตุผลและผลของการทางานที่ไม่ดี

13) ความริเริ่ม (Intiative) ความริเริ่มประกอบด้วย การคิดแผนอย่างรอบคอบและประกันถึงความสำเร็จของมันเป็นแหล่งที่ยิ่งใหญ่ของความเข้มแข็งในธุรกิจเพื่อสนับสนุนความริเริ่มผู้บังคับบัญชาต้องแสดงไหวพริบที่ดีให้มากและความพร้อมที่จะละทิ้งความถือดี

14) ความสามัคคีในหมู่คณะ (Esprit Dee Corps) ความสามัคคีของบุคลากรในองค์กรด้วยทัศนะที่จะสร้างความสานึกของความสามัคคีในหมู่พนักงานผู้จัดการต้องแสดงบูรณาการส่วนบุคคลที่สูงนอกจากจะเป็นตัวอย่างเน้นคุณธรรมแล้วผู้จัดการไม่ควรยึดถือคติพจน์ที่ว่า แบ่งแยกแล้วปกครอง การแบ่งแยกกาลังศัตรูให้อ่อนแอเป็นเรื่องที่ฉลาดแต่การแบ่งแยกทีมของตัวเองเป็นความบาปต่อธุรกิจการพัฒนาความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรและจัดตั้งผลประโยชน์ร่วมโดยความตกลงร่วมกัน

3. ทฤษฎี X และทฤษฎี Y McGrgor (1906-1964) มีสมมุติฐานเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อคนงานโดยเชื่อว่าทัศนะแบบใดแบบหนึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่แตกต่างกันด้วย ดังนี้ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548, หน้า 45)

ทฤษฎี X มีสมมติฐานว่า

1) คนโดยทั่วไปไม่ชอบทางานพยายามหลีกเลี่ยงงาน

2) คนส่วนใหญ่ต้องการให้บังคับควบคุมหรือขู่เข็ญลงโทษเพื่อให้ทางานบรรลุจุดหมายองค์การ

3) คนโดยทั่วไปหลบหลีกความรับผิดชอบไม่มีความทะเยอทะยานแต่ชอบแสวงหาความมั่นคงเหนือสิ่งอื่นใด

ทฤษฎี Y มีสมมติฐานว่า

1) คนส่วนใหญ่มิได้ไม่ชอบงานโดยสันดานแต่ได้ใช้ความพยายามทางานทั้งทางร่างกายและจิตใจเป็นไปโดยธรรมชาติเสมือนการเล่นหรือการพักผ่อน

2) คนจะชี้นาตนเองหรือควบคุมตนเองให้บรรลุจุดหมายที่ตนผูกพันการควบคุมหรือขู่เข็ญจากภายนอกมิได้เป็นวิธีการเดียวที่จะทาบรรลุจุดหมายได้

3) ความผูกพันกับจุดหมายขึ้นอยู่กับรางวัลที่จะควบคู่ไปกับความสำเร็จของเขาด้วย โดยเฉพาะรางวัลที่ตอบสนองความต้องการในระดับสูง

4) ภายใต้สภาพที่เหมาะสมคนโดยทั่วไปจะเรียนรู้ไม่เฉพาะการยอมรับในความรับผิดชอบเท่านั้นแต่ยังจะแสวงหาความรับผิดชอบอีกด้วย

5) คนแต่ละคนสามารถจะแสดงความริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้อย่างเต็มที่เพื่อแก้ปัญหาขององค์การ

6) ศักยภาพด้านสติปัญญาของคนส่วนใหญ่ยังมิได้ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่

4. ทฤษฎีกลุ่ม (Group Thory) บุคคลหรือสมาชิกแต่ละคนในหน่วยงานย่อมมีพฤติกรรมความต้องการส่วนตัวซึ่งแตกต่างกันเมื่อบุคคลเหล่านี้มาเข้ากลุ่มทำงานร่วมกันพฤติกรรมที่แสดงคออกจะเป็นอีกลักษณะหนึ่งคือเป็นพฤติกรรมของกลุ่มมิใช่พฤติกรรมของผู้ใดผู้หนึ่งผู้บริหารจาเป็นจะต้องศึกษาราและเข้าใจเรื่องทฤษฎีกลุ่มและกลุ่มมากเพราะกลุ่มคือผู้กำหนดปทัสถานของกลุ่มขึ้นเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้ยึดถือและปฏิบัติตามกลุ่มทางสังคมนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

(1) กลุ่มอรูปนัย เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันเป็นแบบไม่เป็นทางการแต่แน่นแฟ้น กลุ่มอรูปนัยอาจเกิดจากความสนใจและการรักษาผลประโยชน์ของบุคคลต่างๆ ที่มีความคิดความสนใจคล้ายกันอาจจะมีการเลือกผู้นาที่มีการปฏิบัติงานตามความต้องการของกลุ่มและกลุ่มเองจะมีการสลายตัวเมื่อสมาชิกหมดความสนใจหรือผลประโยชน์ของสมาชิในกลุ่มได้รับการตอบสนองกลุ่มอรูปนัยจะแทรกอยู่ในกลุ่มรูปนัยของทุกๆ หน่วยงานนั้นๆ

(2) กลุ่มรูปนัย มีลักษณะคล้ายกลุ่มอรูปนัยแตกต่างเฉพาะในด้านระเบียบวินัย ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มรูปนัยจะเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสายงานมากกว่าความสัมพันธ์ส่วนบุคคลฉะนั้นความสัมพันธ์ส่วนตัวจึงไม่แน่นแฟ้น ตัวอย่างเช่น กลุ่มนักกฎหมายกลุ่มบุคคลที่สังกัดพรรคการเมือง

สำหรับทฤษฎีต่าง ๆ ที่เข้ามาสู่การบริหารนั้น ได้มีผู้คิดค้นมากมาย แต่พบว่า ยังไม่มีทฤษฎีใดที่สามารถช่วยอธิบายปรากฏการณ์ในการบริหารงานได้หมด อาจจำเป็นต้องใช้หลาย ๆ ทฤษฎีในการแก้ปัญหาหนึ่ง หรือทฤษฎีหนึ่งซึ่งมีหลักการดีและเป็นที่นิยมมาก อาจไม่สามารถแก้ปัญหาเล็กน้อย หรือปัญหาใหญ่ได้เลย ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละปัญหา สภาพการณ์ของสังคมและกาลเวลาที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม คูนท์ (Koontz) ได้กล่าวไว้ว่าทฤษฎีหรือหลักในการบริหารงานนั้นจะดีหรือมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ควรคำนึงถึงลักษณะของทฤษฎีในเรื่อง ต่อไปนี้

1) การเพิ่มประสิทธิภาพของงาน

2) การช่วยวิเคราะห์งานเพื่อปรับปรุงพัฒนา

3) การช่วยงานด้านวิจัยขององค์การให้ก้าวหน้า

4) ตรงกับความต้องการของสังคม

5) ทันสมัยกับโลกที่กำลังพัฒนา

ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้ท่านผู้บริหารทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ได้สละเวลาเพื่อสำรวจตนเอง สำรวจงานที่รับผิดชอบว่า ท่านเป็นผู้หนึ่งหรือไม่ ที่ได้ประยุกต์เอาศาสตร์และศิลป์ที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางการบริหารมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมแล้ว เมื่อนั้นคุณภาพของผลผลิตที่เกิดขึ้น คงจะนำความภาคภูมิใจมาสู่ท่านและองค์กรอย่างแน่นอน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 12) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุคมศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ทั้งของรัฐและเอกชน

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มบุคคลนั้น สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่กลุ่มเผชิญอยู่ได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูง หรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

กอร์ตัน (Gorton, 1983, หน้า 210) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ตำแหน่งซึ่งเป็นผู้บริหารในหน่วยงานทางการศึกยา โดยมีลักษณะงานเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงาน การประสานงานการควบคุมดูแล และการนิเทศงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลงานด้านวิชาการ การปกครองธุรการหรือบริหารทั่วไป ความสัมพันธ์กับขุมชนและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนา บริหารจัดการในสถานศึกษาที่ได้รับผิดชอบ และดำเนินการให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มุ่งมั่นการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์แบบ นำไปสู่ความเป็นสถานศึกษาที่สมบูรณ์

2.2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษา จะพัฒนาโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามภารกิจและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ที่เอื้อต่อการบริหารจัดการองค์การ โดยเน้นคุณภาพของบุคคลากรทางการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนานักเรียนและชุมชนเป็นหลักการสำคัญ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารนี้จึงมีมากมาย ทำให้ ผู้บริหารจะต้องดำเนินการในบทบาทของการเป็นผู้วางแผน การตัดสินใจ ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยที่จะเข้ามากระทบที่จะทำให้วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์การโดยรวมเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดสำหรับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนดังนี้ (Robbin, 2001, หน้า 6-7)

1. การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์และการตัดสินใจ ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร เงิน วัตถุดิบ และวิธีการจัดการเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และใช้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด สำหรับหลักในการวางแผนนั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงความต้องการผลสำเร็จในอนาคต ได้ แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย การดำเนินงาน และงบประมาณ เป็นต้น สำหรับประโยชน์ของการวางแผนได้แก่ องค์การสามารถไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเปรียบเทียบกับการดำเนินงานที่ไม่มีแผน ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าใจเพราะมีแนวทางในการปฏิบัติและมีตัวชี้วัดผลงานได้อย่างชัดเจนสามารถลดต้นทุนในการดำเนินงานได้เนื่องจากลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน สามารถควบคุมการปฏิบัติอย่างมีระบบตลอดจนสามารถระบุถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทำให้ ผู้บริหารสามารถทางแก้ไขได้ทันท่วงที

2. การจัดองค์การ (Organization) เป็นการจัดระเบียบของงานโดยการแบ่งงานออกเป็นกลุ่มๆ พร้อมทั้งกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบและอำนาจ หน้าที่ของแต่ละกลุ่มงานไว้อย่างแน่นอน ทั้งทางด้านขนาดของการกระจายอำนาจ หน้าที่ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงานขึ้น การจัดกลุ่มงานผู้บริหารจะต้องพิจารณาว่าในแต่ละฝ่ายมีงานอะไรที่ต้องดำเนินการ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ งานที่มีลักษณะเหมือนกันควรจัดให้ อยู่ด้วยกันเพื่อให้เป็นไปตามหลักการแบ่งงานกันทำ จากนั้นจึงจัดทำคำบรรยายลักษณะงานโดยมีการระบุขอบเขตของงาน มีการมอบหมายงาน การกำหนดความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ ส่วนการจัดวางรูปแบบองค์การที่ดีนั้นจะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จขององค์การ เนื่องจากการที่มีการจัดองค์การไว้อย่างเหมาะสมนั้นจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ลดปัญหางานที่คั่งค้าง ไม่สิ้นงบประมาณจากงานที่ซ้ำซ้อน เป็นต้น

3. การจัดคนเข้าทางาน (Staffing) เป็นการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาปฏิบัติ โดยผู้บริหารจะทาการกำหนดตำแหน่งงาน อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน การจูงใจ การจ่ายค่า ตอบแทนที่เหมาะสม รวมทั้งการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น สำหรับกระบวนการบริหารงานบุคคลจะมีขั้นตอนที่เนื่องกันตั้งแต่การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ จากนั้นจึงเริ่มแสวงหาบุคคลที่มีลักษณะที่ต้องการโดยใช้วิธีการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่สุดเอาไว้ จากนั้นจึงทำการปฐมนิเทศ แนะนำตัวเข้าทำงาน และเมื่อทำงานไประยะเวลาหนึ่งแล้วผู้บริหารควรจะทำการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการทำงานที่สูงขึ้น ทำการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

4. การสั่งการ (Directing) เป็นการใช้ความสามารถของผู้บริหารในการจูงใจให้บุคลากรได้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ต้องการจนองค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ การสั่งการจึงเป็นขั้น ตอนของการ

ดำเนินงานซึ่งบุคลากรจะต้องทำงานในหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เช่น การวางแผนจูงใจ การมอบหมายงาน เป็นต้น สำหรับลักษณะของการสั่งการที่ดีจะต้องเป็นการสั่งการที่บุคลากรสามารถปฏิบัติได้ มีความครอบคลุมในงานที่ต้องปฏิบัติ มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของบุคลากร มีความชัดเจน เข้าใจง่าย โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรได้วางแผน และตัดสินใจในหน้าที่ที่ตัวเองรับผิดชอบด้วยจะทำผู้ปฏิบัติได้ เกิดสัมพันธภาพภายในองค์การ ซึ่งการสั่งการสามารถทาได้ทั้งแบบที่เป็นทางการหรือแบบไม่เป็นทางการก็ได้

5. การควบคุม (Controlling) เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้นถ้าผลการปฏิบัติแตกต่างไปจากมาตรฐานแล้ว ผู้ปฏิบัติจะต้องมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานดังกล่าวสอดคล้องกับมาตรฐาน ในการปรับปรุงและแก้ไขการปฏิบัติงานอาจจะอยู่ในรูปของคุณภาพ ปริมาณ เวลา ต้นทุน เป็นต้นโดยกระบวนการในการควบคุมจะเริ่มจากการกำหนดมาตรฐานเพื่อใช้ ในการวัดผลงานขึ้น มาก่อนจากนั้น ให้นำผลงานที่ได้จากการปฏิบัติมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด หลังจากการเปรียบเทียบแล้วอาจจะเท่ากับ สูงกว่าหรือต่ำกว่ามาตรฐาน หากเท่ากับมาตรฐานย่อมแสดงว่าการปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมาย แต่หากผลที่ได้รับต่ำกว่ามาตรฐาน ผู้ปฏิบัติและผู้บริหารจะต้องรีบหาทางแก้ไข เพื่อป้องกันไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้นอีก

นอกจากบทบาทและหน้าของผู้บริหารที่ต้องดำเนินการในการวางแผน การจัดองค์การการจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม ดังกล่าวข้างต้นแล้วและไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับปฏิบัติ ระดับกลาง หรือระดับสูงก็ตาม ผู้บริหารจะต้องกำหนดบทบาทและหน้าที่อื่นๆ ของตนเองให้สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่อีกด้วย สำหรับบทบาทของผู้บริหารโดยทั่วไป ได้แก่ บทบาทด้านปฏิสัมพันธ์ เช่น การเป็นสัญลักษณ์ การเป็นผู้นำและผู้ประสานงานขององค์การบทบาทด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น เป็นผู้ติดตามผลงาน ผู้เผยแพร่ข่าวสารและผู้ประชาสัมพันธ์ขององค์การ และบทบาทด้านจิตใจ เช่นเป็นผู้ประกอบการ ผู้จัดการความขัดแย้ง ผู้จัดสรรทรัพยากรผู้เจรจาต่อรอง เป็นต้น

ผู้บริหารจะต้องกำหนดบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวให้สอดคล้องต่อตำแหน่งงาน ซึ่งเป็นปัจจัยทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกองค์การ ซึ่งในปัจจุบันองค์การได้ให้ความสำคัญกับการเป็นเครือข่ายความร่วมมือกับสภาวะแวดล้อมที่อยู่ภายนอก ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกให้มากขึ้นด้วย ผู้บริหารที่มีความสามารถมักจะใช้เวลาในการเสริมสร้างและประสานเครือข่ายทั้งภายในองค์การ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และเครือข่ายภายนอกองค์การอีกด้วย ได้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า คู่แข่ง ผู้สนับสนุน รัฐบาล สื่อมวลชน และประชาชน เป็นต้น

วิภาส ทองสุทธิ์ (2552, หน้า 2-11) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทที่สำคัญดังนี้

1. หน้าที่ด้านการจัดการ (Management Functions) จะประกอบด้วยหน้าที่พื้นฐานสำคัญ 4 ประการเพื่อช่วยให้ผู้บริหารได้บรรลุเป้าหมายได้ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด องค์การประเภทใดย่อมมีการผสมผสานและใช้ทักษะการจัดการทั้ง 4 ไม่แตกต่างกัน กระบวนการจัดการประกอบไปด้วยหน้าที่สำคัญ 4 อย่างคือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ

(Leading) และการควบคุม (Controlling) หน้าที่ทั้ง 4 ประการนี้จะมีลักษณะที่คาบเกี่ยวสัมพันธ์กัน ไม่ได้แบ่งแยกจากกัน แม้สภาพแวดล้อมทางสังคมในปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไป อย่างไรก็ตาม

2. บทบาทระหว่างบุคคล (Interpersonal Roles) บทบาทนี้ผู้บริหารจะมีการพัฒนาและดำรงรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ประกอบด้วยการเป็นสัญลักษณ์ (Figurehead) การเป็นผู้นำ (Leader) และการเป็นผู้แทน (Liaison) ทั้ง 3 ประการนี้เป็นการเลื่อนถ่ายเทโดยตรงจากอำนาจและบารมีของตำแหน่งทางการบริหารในองค์การ

3. บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational Roles) เป็นบทบาทที่ผู้บริหารมีโอกาสในการติดต่อสื่อสาร และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับผู้คนที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกองค์การ กล่าวคือเป็นทั้งผู้รับสารและส่งสารในเวลาเดียวกันประกอบด้วยการตรวจสอบติดตาม (Monitoring) การเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร (Disseminator) ผู้บริหารจะแสดงบทบาทนี้ด้วยการเป็นผู้กระจายหรือเผยแพร่ข่าวสาร สารสนเทศที่ได้รับมาไปสู่เพื่อนร่วมงาน บุคลากรในองค์การหรือสู่ภายนอก

4. การเป็นโฆษกขององค์การ (Spokesperson) เป็นบทบาทที่ผู้บริหารจะแสดงบทบาทเป็นผู้ที่พูดแทนองค์การในเรื่องต่างๆ เป็นบทบาทที่ถือว่ามีความสำคัญสำหรับผู้บริหารระดับสูงขององค์การและเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และ/หรือบุคคลอื่นที่มีอิทธิพลหรือมีความสนใจในองค์การ

5. บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Roles) เป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องสำรวจตรวจสอบถึงข้อดีข้อเสียในทางเลือกเพื่อการตัดสินใจที่มีอยู่ และประเด็นที่ตัดสินใจอาจมีความแตกต่างกันและมีระดับความสำคัญที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและสถานการณ์เฉพาะ อาจจะเป็นเรื่องเล็กน้อยที่กระทบกับคนไม่กี่คนไปจนถึงเรื่องราวที่เป็นกลยุทธ์สำคัญที่มีผลกระทบต่อคนทั้งองค์การประกอบด้วยการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) การจัดการข้อขัดแย้ง (Disturbance handler) ผู้จัดสรรทรัพยากร (Resource allocator) และนักเจรจาต่อรอง (Negotiator)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2544, หน้า 60-61) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย แบ่งงานเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น วางแผนงานวิชาการ จัดให้มีการนิเทศ กำกับติดตาม การวัดและประเมินผล การแนะแนว ตลอดจนการประเมินผลการใช้หลักสูตรพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีการพัฒนางานวิชาการอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้ระบบประกันคุณภาพภายในเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพภายในและใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงาน

2. ด้านงบประมาณ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบการบริหารงบประมาณที่คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ บริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จัดภารกิจให้ครอบคลุมกับการเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงิน/บัญชี พัสดุและสินทรัพย์การตรวจสอบติดตามและประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รณรงค์ให้บุคลากรมีความประหยัดและใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า เป็นไปตามที่ระเบียบกฎหมาย หรือตามที่ต้นสังกัดกำหนด

3. ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีแผนการบริหารบุคลากรอย่างเป็นระบบให้ด้านการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา การมอบหมายงาน การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร

4. ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง ผู้บริหารจัดให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมและเพียงพอ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และต่อการนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบุคลากร ผู้เรียน งานธุรการ งานอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ การประสานงานกับหน่วยงาน ภาครัฐเอกชนตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552 ข, หน้า 76-77) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้เข้าใจแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้วยวิธีการและรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

4) ผู้บริหารสถานศึกษาพึงส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ตามความต้องการของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรระดมทรัพยากรในชุมชน พร้อมทั้งแสวงหาความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

7) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

8) ผู้บริหารสถานศึกษาพึงเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงให้บุคลากรในสถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

9) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาวัดและและประเมินผล การเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย พร้อมนำผลการวัดและประเมินผลมาพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

10) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลายเช่น ประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน เพื่อการพัฒนาบุคลากรครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 238-239) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการนิเทศภายในดังนี้

1) การช่วยให้ผู้สอนแต่ละคนทำหน้าที่การสอนให้ได้ผลดี แก้ปัญหาของผู้สอนแต่ละคนทางด้านการสอน ช่วยให้ผู้สอนมีความเจริญงอกงามในวิชาชีพของตนเอง

2) การเป็นผู้ประสานงานและบริการแก่ผู้สอนทุกคนในด้านการสอน เช่น ช่วยจัดหาหนังสือ วิเคราะห์เนื้อหา วิธีสอน อุปกรณ์ รวมทั้งอำนวยความสะดวกการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3) การเป็นวิทยากรที่ดีที่สุดของผู้สอนในทุกโอกาสคือสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ผู้สอน

4) การเป็นผู้ประเมินผลการเรียนการสอน และโปรแกรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

5) การเป็นผู้นำที่ดีของสถานศึกษาและชุมชน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อร่วมมือในด้านการนิเทศภายใน

6) การช่วยเหลือผู้สอนด้านวิชาการได้แก่ ปฐมนิเทศผู้สอนเข้าใหม่ การจัดประชุมก่อนเปิดเรียน การเยี่ยมชั้นเรียนหรือหมวดวิชา การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม การอบรม บรรยาย อภิปราย การสัมมนา ในโอกาสต่างๆ การจัดหนังสือ คู่มือต่างๆ ให้ การปรับปรุงห้องสมุดให้ใช้ได้อย่างสะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน การจัดอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาให้ใช้ได้อย่างทั่วถึง และการแนะนำให้เป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมต่าง ๆ

7) ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงาน เช่นจัดสวัสดิการให้ สร้างความสามัคคีภายในสถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมในการทางานให้เอื้อต่อบรรยากาศภายในสถานศึกษาแก่ผู้ร่วมงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาดังนี้

1) จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

2) ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา

3) ประเมินผลการจัดระบบและการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

4) ติดตามประสานงานกับ เขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน ของสถานศึกษา

5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

กรองทอง จิรเดชากุล (2550, หน้า 5-6) ได้กล่าวถึงบทบาทและภารกิจของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศดังนี้

1) บทบาทในการส่งเสริมและจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิด การพัฒนาตนเอง สามารถดาเนินงานตามนโยบายได้ถูกต้อง ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียน ได้อย่างสมบูรณ์

2) บทบาทในการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพครูโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ส่งเสริมให้มีการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ที่มีประสิทธิภาพนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับครูในโรงเรียน

3) บทบาทในการจัดประชุมอบรม มีการจัดประชุมอบรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประชุมปฏิบัติการ การสัมมนา อภิปรายกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเข้ารับการอบรมในการพัฒนาวิชาชีพ นำทักษะความรู้มาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) บทบาทในการติดตามประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ครูพัฒนาศักยภาพได้ดียิ่งขึ้น การประเมินเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ให้เกิดการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์

5) บทบาทในการใช้กลุ่มโรงเรียน สมาคมวิชาชีพ หรือเครือข่ายเป็นแนวทางเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ครูในโรงเรียน โดยใช้กลุ่มหรือเครือข่ายช่วยเหลือ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดประชุมทางวิชาการ การศึกษาเอกสาร การศึกษาดูงาน ฯลฯ

6) บทบาทในการสร้างครูต้นแบบในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลการพัฒนาและเป็นแบบอย่างแก่ครูทั่วไป

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามภารกิจ และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยตำแหน่งอย่างเหมาะสม ต้องมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยเน้นคุณภาพของบุคคลากรทางการศึกษานำไปสู่การพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่เก่ง ดี และมีคุณธรรม และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนเป็นหลักการสำคัญ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม เขต 7 จังหวัดเลย มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 253) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัว

บุณฑริก บุตราช (2551, หน้า 25) ได้สรุปคุณลักษณะว่า คุณลักษณะหมายถึง บุคลิกภาพ โลกทัศน์และทัศนคติ พฤติกรรมที่แสดงออก ที่ส่งผลต่อเพื่อนร่วมงานและความรับผิดชอบต่อสังคม

วีระพงษ์ ศรีจันทร์ (2550, หน้า 34) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง พฤติกรรมที่บ่งบอกความรู้สึกนึกคิด หรือลักษณะประจำตัว ประกอบด้วย 3 ประการใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ คุณสมบัติส่วนตัว บุคลิกภาพ และความสามารถ

เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร (2552, หน้า 22) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่ต้องการให้เกิดกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปรารถนา ซึ่งลักษณะนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ ความสามารถทางสติปัญญา ความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ อารมณ์ คุณธรรมหรือก่อให้เกิดคุณลักษณะด้านความสามารถในเชิงปฏิบัติการ

สมจิตร จันทร์เปา (2556, หน้า 22) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาของบุคคลแต่ละบุคคล ที่บ่งบอกถึงลักษณะประจำตัวของบุคคลเหล่านั้นให้ปรากฏแก่ผู้อื่น

สรุปได้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาของบุคคลแต่ละบุคคล ที่เป็นเครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัว

2.3.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะผู้นำ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่เป็นผู้นำ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดหรือลักษณะประจำทั้งด้านร่างกายและการแสดงออกของผู้นำที่ทำให้ผู้นำมีความสามารถในการนำ ชักจูง หรือโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ การที่บุคคลจะเป็นผู้นำจึงควรมีคุณลักษณะพิเศษที่แตกต่างและเหนือกว่าบุคคลอื่น คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวของผู้นำนั้นอาจติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดหรือสร้างและพัฒนาขึ้นมาในภายหลังก็ได้ โดยได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝน ประสบการณ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น บุคลิกภาพ อุปนิสัย สติปัญญา ความสามารถในการบริหารและการเป็นผู้นำ วุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ ความรับผิดชอบ ความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ มีความยุติธรรมและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน เป็นต้น (ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์, 2555, หน้า 39)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามแนวคิดของ สต็อกดิลล์ (Stogdill, 1974 : 74) ได้สรุปผลการศึกษาคุณสมบัติไว้ 6 ประการของกาวะผู้นำ โดยจำแนกองค์ประกอบหรือคุณสมบัติภาระผู้นำไว้ดังนี้

1. ความสามารถทางสติปัญญา เป็นความรอบรู้และความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบสามารถใช้ความคิดอย่างสมเหตุสมผล มีความสามารถทางด้านการเรียนรู้ การจดจำและการวินิจฉัยตัดสินใจ ศึกษาและเข้าใจได้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งความสามารถทางสติปัญญาของผู้บริหารนี้ย่อมเป็นปัจจัยชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมอันเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่จะแสดงออกมาให้บุคคลทั่วไปได้ทราบถึงความสามารถทางสติปัญญา

2. ความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ผู้บริหารทำให้เกิดผลในการงาน สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติและเกณฑ์อื่นๆ ที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากร ได้แก่ คน วัสดุ เงิน เวลา อย่างดีที่สุดและประหดที่สุดในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลทั้งที่ดีหรือไม่ดีในกิจการที่ตนได้ทำลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของตน เป็นส่งที่ผู้บริหารควรมีและประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วยความกล้าหาญทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกปลอดภัย เมื่อผิดพลาดต้องเต็มใจรับคำดำหนิและต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน มุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือประสานงานกันในการดำเนินกิจการต่างๆ อย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญแก่คนเป็นหลักโดยไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้ผู้อื่นเกรงกลัว เปิด โอกาส ให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินปัญหาต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการปรึกษา ให้ความสำคัญต่อองค์การและส่วนรวม รู้จักให้ความร่วมมือและปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

5. การยอมรับและยกย่องจากสังคม หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง สรรเสริญ มีเกียรติเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น และการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจในบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการปฏิบัติตนให้ผู้อื่นยอมรับทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการได้รับความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ที่มีระดับความสำคัญสูงมาก่อนจะสร้างการขอมรับในหมู่บุคคล ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการติดต่อกับผู้อื่นและการเข้าสังคม

6. ความเป็นผู้มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ หมายถึง สภาพนิสัยหรือพฤติกรรมแสดงออกและมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของบุคคลหรือของกลุ่มให้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

เพื่อให้ได้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 110-114) ได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ 3 เกณฑ์ใหญ่ คือ

เกณฑ์ที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

2) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษาและมีบทบาทในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้

4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

5) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

6) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

7) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

8) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม และการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

9) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) แก่บุคลากรในโรงเรียนและผู้เรียน

10) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้

11) ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการพึ่งตนเอง สามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

12) ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ด้านส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติ ที่ดีต่ออาชีพสุจริตผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

เกณฑ์ที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้

1) มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

2) มีภาวะผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน

3) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้

4) มีศักยภาพในการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ

5) มีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา

เกณฑ์ที่ 3 ผู้บริหารศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารจัดการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์

3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขสิ่งเสพติด

4) ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความศรัทธาและยอมรับด้านคุณธรรม จริยธรรมจากนักเรียน ครู เพื่อนผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บังคับบัญชา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนและ

5) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารจัดการ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ได้แก่ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน มีคุณธรรมจริยธรรม ที่เป็นลักษณะของความดี ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีความดี จะสามารถบริหารสถานศึกษาให้ได้เป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่ง ประชุม โพธิกุล (2557, หน้าออนไลน์) ได้กล่าวว่า ผู้นำทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้สร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เน้นในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนอย่างไรก็ตามมิได้ละเลยความเป็นผู้นำทางด้านจริยธรรม คำว่า จริยธรรม (Ethic) เป็นสาขาหนึ่งของวิชาปรัชญา หมายถึง การปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความเป็นจริง (Reality) แรงขับดันที่อยู่เบื้องหลังคือความสัมพันธ์โปรแกรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและภารกิจของโรงเรียนผู้นำด้านจริยธรรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญด้านคุณธรรมของผู้นำทางด้านวิชาการเป็นองค์ประกอบที่บูรณาการอยู่ในโรงเรียนที่ดี ผู้นำด้านจริยธรรมเกี่ยวข้องกับความยุติธรรม ความเสมอภาค ความมุ่งมั่น ความรับผิดชอบ และพันธกิจ

ผู้นำทางจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่สำคัญแบบเป็นทางการในหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สมมติฐานทางความคิด ก็คืออาชีพผู้นำทางการศึกษาเป็นวิชาชีพต้องมีเหตุผลทางจริยธรรม แต่เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เลวร้ายในอดีตชี้ให้เห็นว่าในทุกวิชาชีพอยู่ภายใต้กิจกรรมที่ขาดเหตุผลทางจริยธรรม

การปฏิบัติการของผู้นำทางการศึกษาควรเป็นไปตามข้อแนะนำทางจริยธรรมที่เป็นขนบธรรมเนียมดั้งเดิม และผสมผสานกับค่านิยมของสังคมประชาธิปไตย ข้อแนะนำทางจริยธรรมรวมถึงความเคารพนับถือสมาชิกทุกคนของสังคม อดทนกับความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมและความคิดเห็น ความเสมอภาคของบุคคล การกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

ความเคารพนับถือสมาชิกทุกคนในสังคม สังคมไทยเป็นสังคมแบบพหุนิยม (นิยมความหลากหลาย) ผู้นำทางการศึกษาต้องเคารพปัจเจกบุคคลและผู้ที่เป็นเจ้าของชุมชนของโรงเรียน ซึ่งมีเอกลักษณ์ผู้นำทางการศึกษาต้องตอบสนองชุมชนด้วยความเคารพนับถือ อดทนต่อวัฒนธรรมและ

ความคิดเห็นที่แตกต่าง ผู้นำต้องจัดระบบและกล้านำสมาชิกที่มีความเป็นอิสระในสังคมที่มีความหลากหลาย ในสังคมประชาธิปไตยสมาชิกอาจมาจากปัจเจกบุคคล ที่เป็นชนกลุ่มน้อยหรือมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน กลุ่มที่หลากหลายนำความคิดเห็นที่หลากหลายในวิธีการจัดการศึกษาที่จะทำให้เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนเป็นอยู่ และผลลัพธ์ของการศึกษาที่ควรจะมีขึ้น ผู้นำทางการศึกษา ควรส่งเสริมความหลากหลายและแพร่เชื้อความหลากหลายเพื่อจะสร้างจิตวิญญาณของชุมชน อดทนต่อความหลากหลาย ป้องกันอคติ และสนับสนุนมุมมองที่แตกต่างในการตรวจสอบประเด็นต่าง ๆ ทางการศึกษา

ความเสมอภาคของบุคคล บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม มีโอกาสเท่าเทียมกันในการสร้างความสำเร็จให้ตนเองมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้ามารับบริการและทรัพยากรต่าง ๆ โปรแกรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้มีการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน โรงเรียนส่วนมากดำเนินภายใต้ฐานการเงินที่มีสภาพขาดแคลนผู้บริหารโรงเรียนต้องแบ่งสรรทรัพยากรให้เป็นธรรมกับครู และจัดสรรให้นักเรียนได้รับผลประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา ผู้บริหารต้องพิจารณาอย่างเป็นธรรมที่สุด มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน

ดังนั้น ผู้นำจึงควรหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำลายความไว้เนื้อเชื่อใจ และใช้ความเป็นผู้นำทางจริยธรรม โดยมุ่งเน้นตามข้อแนะนำต่อไปนี้ (ประชุม โพธิกุล, 2557, หน้า ออนไลน์)

1) พัฒนาวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับปรัชญา การจัดการศึกษาที่ดี ผู้บริหารที่ไม่มีวิสัยทัศน์บนพื้นฐานทางปรัชญา การจัดการศึกษาดูเหมือนจะทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับการตัดสินใจและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ทางการเมืองจะมาคุมการปฏิบัติผล ก็คือจุดมุ่งหมายกลายเป็นวิถีไป

ผู้บริหารต้องมีเหตุผลในการปฏิบัติ เขาต้องมีเหตุผลอ้างอิงสนับสนุนได้ในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เหตุผลอยู่บนพื้นฐานของหลักการมิใช่อารมณ์ หรือการหยั่งรู้ ผู้บริหารต้องยืนอยู่บนหลักการที่สามารถทดสอบได้ผู้บริหารต้องค้นหาปรัชญาที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย และบุคลิกลักษณะส่วนตัวของเขา

2) เป็นผู้นำทางด้านคุณธรรมอย่างแข็งขันผู้นำทางการศึกษาควรสร้างบรรยากาศทางจริยธรรมในโรงเรียน บรรยากาศทางจริยธรรมมิใช่เป็นการประมวลกฎเกณฑ์หรือกฎหมาย แต่เป็นเรื่องเจตคติที่เหนือกว่า ซึ่งต้องรับผิดชอบให้สอดคล้องกับการปฏิบัติอย่างรอบครอบการตัดสินใจในแต่ละครั้ง ผู้บริหารจะต้องสร้างบรรยากาศทางจริยธรรม

ถ้าผู้บริหารไม่เอาผิดกับการสอนที่ย่ำแย่ เป็นบรรยากาศของการสนับสนุนเช่นนั้นก็เท่ากับเป็นการยอมรับการฉ้อฉลต่อชุมชนและนักเรียน ผู้บริหารที่ไม่เอาผิดกับนักเรียนที่ขาดเรียนก็เท่ากับโรงเรียนไม่มีความสำคัญ ผู้บริหารต้องถามและตอบคำถามนี้ ทำไมโรงเรียนจึงต้องจัดตั้งขึ้น เราต้องประสบผลสำเร็จในเรื่องอะไร พันธกิจอะไรที่โรงเรียนต้องทำเพื่อนักเรียนและชุมชน พฤติกรรมของนักเรียนและครูเป็นเช่นไรที่มีความสำคัญต่อชุมชนของโรงเรียน คำตอบคำถามเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบบรรยากาศทางจริยธรรมของโรงเรียน

3) การแบ่งแยกควรอยู่ในภาวะที่ควรถูกตำหนิการแบ่งแยกเกิดขึ้นในรูปแบบที่ละเอียดอ่อน การเลือกที่รักมักที่ชังเกิดขึ้นในห้องพักครูที่ซึ่งสังเกตเห็นเป็นเชิงลบได้ถูกละเลยในห้องแนะแนว นักเรียนที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ควรได้รับการส่งเสริมวิชาชีพมากกว่าศึกษาต่อทางวิชาการและในชั้นเรียนการดูหมิ่นได้รับการเพิกเฉย

ผู้บริหารต้องไม่อดทนกับการแยกที่รักมักที่ชัง ผู้บริหารต้องวินิจฉัยว่าเป็นเรื่องจริยธรรมและเป็นประเด็นทางการศึกษา วิธีเดียวที่จะทำให้ ครู นักเรียน ชุมชนมีความตระหนักในเรื่องนี้สูงขึ้นก็โดยการพัฒนาบุคลากรผ่านมาเป็นนโยบาย การสร้างเจตคติมีการปฏิบัติ มีการตรวจสอบติดตาม

4) การสอนที่ดีเป็นหน้าที่ การสอนที่ย่ำแย่ทำร้ายนักเรียน ทำลายครูที่สอนดี และทำร้ายชุมชน ครูที่ย่ำแย่ผิดพลาดในการจำแนกนักเรียนตามฐานความรู้ของนักเรียนส่งผลให้บรรยากาศในโรงเรียนไม่ดี ทำลายครูที่ทำการสอนดี ผลการสอนของครูที่ย่ำแย่ส่งผลถึงการดำเนินชีวิตของนักเรียน

ผู้บริหารต้องรักษาดุลยภาพของสิทธิต่าง ๆ ของครูและสิทธิต่าง ๆ ของนักเรียนและสิทธิของชุมชน นักเรียนไม่มีพลังอำนาจที่จะเปลี่ยนครู นักเรียนต้องพึ่งพาผู้บริหารที่จะแน่ใจได้ว่า ครูที่มีพฤติกรรมที่ย่ำแย่ควรได้รับการปรับปรุงหรือขจัดออกไป ในการจัดการครูที่มีพฤติกรรมการสอนที่ย่ำแย่ ผู้บริหารมีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติในสิ่งที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนและชุมชน

5) ผู้บริหารคือผู้สร้างชุมชน คนส่วนมากไม่รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โรงเรียนผิดพลาดในการที่ไม่รวมชุมชนเข้ามาอยู่ในโครงสร้างของโรงเรียน เป็นผลให้ชุมชนไม่มีความรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน หรือเป็นภารกิจที่สังคมต้องช่วยดูแล เนื่องจากไม่มีตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน เมื่อไม่มีความรู้สึกร่วมของชุมชนต่อกลุ่มต่าง ๆ ของโรงเรียน ก็ยิ่งดูเหมือนเป็นการทำงาน ด้วยรูปแบบของการเผชิญหน้าและความขัดแย้งมากกว่าความร่วมมือ และความร่วมจิตร่วมใจ

ผู้บริหารที่ดีสร้างชุมชนเขาจะวาดมโนภาพว่าโรงเรียนเป็นหน่วยเดียวกับชุมชนที่ซึ่งกลุ่มต่าง ๆ จะมีความร่วมมือ โรงเรียนต้องสร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่น สถานที่เชิญชวนเพราะครูและนักเรียนมีความรู้สึกมีความต้องการชุมชนของโรงเรียนยอมรับในคุณค่าภายนอกของสมาชิกต่างๆ ดังนั้นการแบ่งแยกการหลอกลวง การไม่เคารพนับถือจึงไม่มีในโรงเรียน การทำงานเพื่อสร้างชุมชนด้วยการกำหนดเป้าหมายร่วมกันการสร้างค่านิยมร่วมเป็นเป้าหมายเบื้องต้นของผู้บริหารที่มีจริยธรรม

6) รักษาดุลภาพของสิทธิของทุกกลุ่ม เป็นความยากลำบากในการรักษาดุลยภาพในสิทธิต่างๆ ของกลุ่มที่มีความแตกต่างอย่างมากมายภายในชุมชนของโรงเรียน ผู้บริหารอาจหาวิธีการที่ง่าย ๆ ที่มุ่งไปที่คนกลุ่มใหญ่ สนับสนุนให้เขามีความมั่นใจเสมอในทางตรงกันข้าม

สิทธิของชนกลุ่มน้อยก็ต้องไม่เกิดความสูญเสียด้วย เมื่อสิทธิของคนส่วนใหญ่แยกออกจากสิทธิของคนส่วนน้อย ประเด็นทางจริยธรรมจะเกิดขึ้น ผู้บริหารต้องวินิจฉัยแนวทางการปฏิบัติบนพื้นฐานของข้อแนะนำทางจริยธรรม

ผู้บริหารที่มีประสิทธิผล รักษาดุลยภาพสิทธิของกลุ่มใหญ่กับคนกลุ่มน้อย ดุลยภาพจึงเป็นเรื่องที่ยากจะบรรลุประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องกำหนดกรอบการตัดสินใจในสภาพแวดล้อมของสิทธิของการปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อโรงเรียน หน้าที่ของโรงเรียนคืออะไรในสังคมประชาธิปไตยที่มอบให้ตามสถานการณ์ บทเรียนอะไรที่สามารถเรียนรู้จากสมาชิกของชุมชนจากการตัดสินใจ สิ่งที่ต้องพิจารณาเป็นเบื้องต้นก็คือสิ่งใดที่เป็นสิทธิในกรอบความรับผิดชอบของผู้บริการ

7) ปฏิบัติในประเด็นที่ถูกต้องแต่อาจไม่ถูกใจคนส่วนใหญ่ บ่อยครั้งที่ผู้บริหารต้องแยกระหว่างความทันสมัยกับความถูกต้องทางจริยธรรม ผู้นำทางจริยธรรมจะไม่มีปัญหาในสิ่งที่ถูกต้องกับความทันสมัยจะเป็นเหมือนเหรียญคนละด้าน อย่างไรก็ตามมีหลายครั้งเมื่อประเด็นเหล่านี้ไม่เป็นเหมือนเหรียญคนละด้านหลายสถานการณ์อาจเป็นประเด็นทั้งคู่สนับสนุนเพื่อคนส่วนน้อยและรับหลักการของทิศทางการศึกษาใหม่

ผู้นำที่ชาญฉลาดจะสะท้อนประเด็นต่าง ๆ ตรวจสอบทุกด้านและใช่ดุลยพินิจพิจารณาจากหลักธรรมที่มีอยู่ ตัวอย่างในการให้ข้อเสนอแนะโค้ชที่เบี่ยงเบนเพราะโค้ชโกรธคนที่ใช้อิทธิพลเสนอแนะประเด็นทางจริยธรรมในขณะกำหนดประเด็นต่าง ๆ ของหลักสูตรอาจจะเป็นปัญหาทางความคิดเห็น และเนื้อหาวิชาเพื่อการประนีประนอม

8) การตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานอะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้องสำหรับสมาชิกของชุมชนของโรงเรียน ผู้บริหารคือผู้ตัดสินใจบนพื้นฐานว่าอะไรคือ สิ่งที่ถูกต้ององค์การหรือลืมไปว่าองค์การตั้งขึ้นเพื่อสนองตอบความต้องการของสมาชิก ดังนั้นโรงเรียนจึงมิได้รักษามุมมองว่าส่วนนี้ไว้ จึงเฉยเมินกับเสียงบ่น ใช้ความวกวนของระบบราชการหลีกหนีคำวิจารณ์ ไม่พิจารณาความต้องการของนักเรียน มีงานให้บุคลากรในองค์การทำเท่านั้นพอ

ผู้บริหารที่ดีต้องมีเป้าหมายเบื้องต้นในการให้บริการ เป้าหมายการให้บริการคือต้องยึดคำถามที่ว่าเราจะมีวิธีช่วยสมาชิกอย่างไร เราสมารถปรับปรุงวิธีการที่จะช่วยสมาชิกของเราอย่างไร ต้องริเริ่มโดยเชิญผู้ปกครองกลับมาโรงเรียน ความมุ่งมั่นในการให้บริการต้องการให้ผู้บริหารประเมินโรงเรียน ประเมินสมาชิกและประเมินโปรแกรมที่เราส่งมอบและให้ความช่วยเหลือ

9) สร้างความกล้าทางจริยธรรม ซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งของผู้บริหาร ผู้บริหารจะขาดความกล้าทางจริยธรรมไม่ได้ ผู้บริหารสามารถอ้างสิทธิในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม แต่ถ้าเขาพลาดที่จะทดสอบ เมื่อเผชิญหน้ากับผู้ปกครอง สมาชิกของคณะกรรมการ ศึกษานิเทศก์ เขาขาดความกล้าทางจริยธรรม ผู้บริหารที่รับแรงกดดันจะทำลายมาตรฐานทางจริยธรรม ผู้นำต้องมีความกล้าทางจริยธรรมที่จะกล้าต่อต้านหรือกล้าพูดคำว่าไม่ได้

ผู้บริหารต้องมีจุดยืนสอดคล้องกับหน้าที่ พันธกิจ ความรับผิดชอบตามบทบาท โดยสรุปผู้บริหารไม่อาจพึ่งพาคณะกรรมการหรือหวังที่จะให้คนอื่นช่วยตัดสินใจในพันธกิจของท่าน ท่านต้องปฏิบัติตามหลักจริยธรรมอันเป็นบทบาทของผู้บริหาร

10) สื่อให้เห็นว่าสิ่งที่พูดกับสิ่งที่ทำบูรณาการเข้ามาในหน้าที่ของตนเอง เพราะโรงเรียนจะไม่มีบรรยากาศทางจริยธรรม ถ้าผู้บริหารไม่สื่อค่านิยมทางจริยธรรมผู้บริหารต้องกำหนดกฎเกณฑ์ทาง

จริยธรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของชุมชน และสังคม กฎเกณฑ์นี้ต้องสื่อทุกวัน สิ่งแวดล้อมทางจริยธรรมจะบรรลุผลผ่านการตัดสินใจเป็นพัน ๆ ครั้งตลอดระยะเวลาอันยาวนาน

ผู้นำทางจริยธรรมมีความหมายเดียวกับโรงเรียนที่ดี ผู้บริหารที่มีจริยธรรมต้องสนใจว่าเงินที่ใช้นั้นใช้อย่างถูกต้อง บุคคลได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ครูสอนอย่างดี โค้ชสอนผู้เล่นให้เล่นหนักและยุติธรรมหลักสูตรต้องพัฒนาตามความต้องการทางสังคมท่านต้องรับผิดชอบนักเรียนผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกระบวนการของโรงเรียนผู้บริหารที่ดีต้องมีคุณธรรม จริยธรรม (ประชุม โพธิกุล, 2557, ออนไลน์)

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 7) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา เป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน มีอำนาจในการตัดสินใจ รวมทั้งการกำหนดนโยบายต่าง ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีคุณลักษณะที่ดี ทั้งทางด้านคุณวุฒิและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี เป็นผู้นาวิชาชีพที่จะต้องมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิผลและ ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นธรรม จริยธรรมในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีคุณภาพ ไม่เป็นผู้นาที่ดี ก็จะไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาก็ไม่ประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 28) ได้ให้กรอบแนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร 4 ด้าน คือ 1) คุณลักษณะด้านผู้นำ 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) คุณลักษณะด้านวิชาการ 4) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และมีนักวิชาการได้ระบุความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร 4 ด้าน ดังนี้

2.3.2.1 คุณลักษณะด้านผู้นำ

ทรงสวัสดิ์ แสงมณี (2553, หน้า 4) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารนั้นคือ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำหรือด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องรับผิดชอบทุกงานให้บรรลุสำเร็จตามจุดมุ่งหมายจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นการช่วยให้องค์การมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในปัจจุบันการเข้าใจความต้องการของผู้บริหาร นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจนจึงสามารถมองปัญหาและแก้ปัญหาได้อย่างรอบด้าน

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ จากแนวคิดของ Manz & Sims (2001, pp. 23-30) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารการศึกษาประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง (Become a Self-leader) เป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้บริหารมีพฤติกรรมการบริหารที่จะแนะนำส่งเสริมให้บุคลากรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออกให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่นได้ เป็นกระบวนการของผู้นำหรือผู้บริหารต้องการให้บุคลากรในหน่วยงานได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองด้วยการสังเกตตนเองเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี ทำให้บุคลากรค้นพบและสามารถนำไปเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้ โดยที่ผู้นำหรือผู้บริหารได้แสดงพฤติกรรมการบริหารของตนเองเพื่อเป็นการแนะนำ กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานนำข้อมูลที่สังเกตได้ไปปฏิบัติและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมสำหรับตนเองได้ กล่าวคือ ผู้นำหรือผู้บริหารควรแนะนำและส่งเสริมบุคลากรให้มีการแบ่งงานกันทำอย่างเป็นระบบ และมีสัดส่วนที่แน่นอน การบังคับบัญชาเป็นไปตามลำดับขั้น จัดให้แต่ละบุคคลได้ทำงาน และมีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ บุคลากรเป็นผู้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้ง ได้รับมอบหมายงานที่ท้าทาย เพิ่มความรับผิดชอบและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน สามารถควบคุมตนเอง กล้าที่จะตัดสินใจ จนกระทั่งสามารถกำหนดนโยบาย และมาตรฐานการปฏิบัติงานของตนเองได้ในที่สุด

2. การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง (Model Self-leadership) เป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้บริหารมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมให้บุคลากรนำไปเป็นแบบฉบับใน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเอง จนสามารถเป็นตัวอย่างและเป็นผู้นำให้บุคคลอื่นต่อไป โดยที่ผู้นำหรือผู้บริหารใช้อิทธิพลต่อบุคลากรด้วยการแสดงพฤติกรรมของตนเองให้บุคลากรสามารถเป็นผู้นำตนเองได้ ซึ่งบุคลากรหรือผู้ตามจะเปลี่ยนพฤติกรรมโดยการตั้งเป้าหมายจากผู้นำหรือผู้บริหาร ซึ่งผู้นำหรือผู้บริหารต้องแสดงออกถึง การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ทั้งด้านร่างกายและจิตใจเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในหน่วยงาน และสาธารณชนทั่วไป กระตุ้น แนะนำ และส่งเสริมให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม ไม่เห็นแก่ตัว มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละ แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ และทักษะในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

3. กระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (Self-set Goals) เป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้บริหารมีพฤติกรรมที่กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือให้บุคลากรในหน่วยงานสามารถกำหนดเป้าหมายได้ เป็นการสร้างความคาดหวัง ความต้องการ และความสำเร็จของบุคลากรและก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพของหน่วยงาน กล่าวคือ ผู้บริหารมีพฤติกรรมที่จะสนับสนุน และช่วยเหลือให้บุคลากรสามารถตั้งเป้าหมายด้วยตนเองได้ โดยการตั้งเป้าหมายเพื่อจูงใจบุคคลนั้นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การให้ข้อมูลป้อนกลับและการเสริมแรงที่เหมาะสมด้วย โดยสามารถมอบความเชื่อความศรัทธาให้เกิดในตัวบุคลากรได้ ส่งเสริมให้เกิดการตระหนักต่อเป้าหมายขององค์การ มีความเชื่อมั่นต่อตนเองและต่องาน มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ สามารถสร้างความคาดหวังให้กับตนเองและหน่วยงาน รวมทั้งส่งเสริมการทำงานอย่างมีทิศทางและเป็นระบบ

4. การสร้างรูปแบบความคิดทางบวก (Create Positive thought Patterns) เป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้บริหารมีพฤติกรรมที่จะกระตุ้น และให้ข้อเสนอแนะในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ตระหนักถึงปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล สามารถตัดสินใจ และนำแนวคิดทฤษฎีใน การปฏิบัติงานมาใช้อย่างเป็นระบบ สร้างรูปแบบความคิดที่ดีและปลูกฝังนิสัยให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรโดย การกระตุ้นและให้ข้อเสนอแนะให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและแง่คิดในทางที่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ รวมทั้งตระหนักถึงปัญหา สามารถเรียนรู้ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ เป็นผู้นาที่มั่นคงทางอารมณ์ คิดกำหนดโครงการ ใหม่ ๆ และพร้อมที่จะทำให้สำเร็จเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในองค์การ วิธีการบริหารงานมีความละเอียดรอบคอบ และยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม สามารถค้นหาทางเลือกได้หลากหลาย เพื่อการแก้ไขปัญหาที่ดีและถูกต้อง ทั้งการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอย่างละเอียด รอบคอบ เสนอนวัตกรรมทางความคิดเพื่อสร้างสรรค์ ไม่ใช่เพื่อต่อต้านการปฏิบัติงานหรือนโยบาย

5. การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ (Facilitate Self-leadership through Reward and Constructive Reprimand) เป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้บริหารมีพฤติกรรมในการช่วยเหลือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถเพื่อจูงใจหรือใช้อิทธิพลให้เกิดการทำงานร่วมกัน มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการ และตามความสนใจ สนับสนุนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนางานตามสมควร ผู้นาหรือผู้บริหารต้องดำเนินการอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากร ให้การช่วยเหลือสนับสนุน ให้คำปรึกษา สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้เกียรติหรือรางวัล ยกย่องชมเชยอย่างยุติธรรม ส่งเสริมให้สมาชิกในองค์การมีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมในระหว่างการทำงาน ส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพ และยอมรับนับถือเมื่อบุคลากรทำงานจนประสบความสำเร็จทั้งด้านอาชีพและส่วนตัว สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยมิตรภาพ ปราศจากการข่มขู่หรือบังคับ ก่อให้เกิดสวัสดิภาพ ทั้งด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้นำหรือผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยให้รางวัลและการตำหนิอย่างสร้างสรรค์เป็นการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการและความสนใจ สร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เป็นผู้มีศิลปะในการตำหนิหรือติชม โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้รางวัลแก่บุคลากรที่ทำงานได้บรรลุเป้าหมายและปฏิบัติด้วยความยุติธรรม

6. การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน (Promote Self-leadership through Teamwork) เป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองและทีมงาน สามารถสร้างคณะทำงานได้เป็นอย่างดี ให้คำแนะนำและคำปรึกษาเพื่อระดมความคิดเห็นระหว่างเพื่อนร่วมงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น สนับสนุนส่งเสริมบุคลากรให้มีการพัฒนางานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันตลอดจนสร้างความคุ้นเคยและให้ความเป็นกัลยาณมิตร ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในผู้ปฏิบัติงาน แนะนำให้บุคลากรกำหนดวัตถุประสงค์และเกณฑ์ในการควบคุมประสิทธิภาพของงาน

จัดบรรยากาศองค์การเป็นแบบรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความเข้าใจและยอมรับความคิดที่แตกต่าง มีการประสานงานที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยนาวิธีการสื่อความหมายที่ดีมาใช้กับสมาชิกในกลุ่ม ที่สำคัญผู้นำจะต้องสร้างความสามัคคีตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจภายในทีมงานได้เป็นอย่างดี

7. การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง (Facilitate Self-leadership Culture) เป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้บริหารมีพฤติกรรมในการสร้างความพึงพอใจ สร้างระบบความคิดให้บุคลากรเกิดความรักความศรัทธา ความประทับใจ ความภักดีและผูกพันต่อหน่วยงาน สร้างแรงจูงใจโดยให้กาลังใจ ให้การเสริมแรงแก่บุคลากรเพื่อให้เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงาน กระตุ้นให้บุคลากรสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและทุกคนในหน่วยงานรู้หน้าที่ของตนเอง มี การทำงานร่วมกัน ปลูกฝังให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในบรรทัดฐานการทำงานที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบวินัย ประเพณีและค่านิยมที่ดีงาม อันจะก่อให้เกิดความรักและ ความศรัทธาต่อหน่วยงาน ทำให้เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมที่ดีสร้างศักยภาพในการเป็นผู้นำของบุคลากร เป็นการสร้างระบบความคิดให้บุคลากรเกิดความรัก ความศรัทธา เกิดความประทับใจ จงรักภักดีและความผูกพันต่อหน่วยงาน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความสามารถปฏิบัติงาน ดำเนินงานให้เกิดแนวทางแบบมีส่วนร่วม อย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกัน รู้จักการวางแผนติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และมอบหมายงาน ให้ถูกต้องเหมาะสม อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมาย

2.3.2.2 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

“คุณธรรม” คือ ความดีงามในจิตใจที่ทำให้บุคคลประพฤติดี ผู้มีคุณธรรมเป็นผู้มีความเคยชินในการประพฤติดีด้วยความรู้สึกในทางดีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับกิเลสซึ่งเป็นความไม่ดีในจิตใจผู้มีคุณธรรมจึงเป็นผู้ที่ไม่มากด้วยกิเลส ซึ่งจะได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2552, หน้า 5) และกรมการศาสนา ได้กล่าวอีกว่า คุณธรรมตามแนวคิดของอริสโตเติล อริสโตเติลนักปราชญ์ชาวกรีก ได้ให้แนวทางของคุณธรรมหลัก ๆ ไว้ 4 ประการคือ 1) ความรอบคอบ คือ รู้ว่าอะไรควรประพฤติปฏิบัติ อะไรไม่ควรประพฤติปฏิบัติ 2) ความกล้าหาญ คือ ความกล้าเผชิญต่อความเป็นจริง 3) การรู้จักประมาณ คือ รู้จักควบคุมความต้องการและการกระทำให้เหมาะสมกับสภาพและฐานะของตน และ4) ความยุติธรรม คือ การให้แก่ทุกคนตามความเหมาะสม และ อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2552, หน้า 5) ได้กล่าวอีกว่า คุณธรรมจริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคนและทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดไม่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้ว ก็ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้นๆ ที่ยิ่งกว่านั้นคือ การขาดคุณธรรม จริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคมและวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังจะได้พบเห็นได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ในวงการวิชาชีพครูแพทย์

ตำรวจ ทหาร นักการเมืองการปกครองฯลฯ จึงมีคา กล่าวว่า “เราไม่สามารถสร้างครูดี ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นมีพื้นฐานทางนิสัยและความประพฤติที่ไม่ดี” คุณธรรมเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมความสงบสุขและความเจริญให้แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวมนั้น ก็เพราะความสงบสุขของประเทศชาติจะมีได้ก็ต่อเมื่อคนในชาติมีคุณธรรม เช่นซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

คุณธรรมจริยธรรมเป็นลักษณะของความดี และความประพฤติอันดีงาม ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีความดี จะสามารถบริหารสถานศึกษาให้ได้เป้าหมายของการ จัดการศึกษา กล่าวคือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควร เป็นนักบริหารที่ดี สามารถครองตน ครองคนและ ครองงาน ดังนั้น การนำหลักธรรม และจริยธรรมของพระพุทธศาสนา ไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึงเป้าหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถครองตน ครองคน และครองงานตามหลักของคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการเป็นนักบริหารที่ดี ได้รับการยอมรับนับถือ เท่ากับเป็นการสร้างภาวะผู้นำเชิงพุทธให้เกิดขึ้น โดย ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542, หน้า 20-24) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมสำหรับผู้บริหารไว้ดังนี้

ความสำคัญของคุณธรรมสำหรับผู้บริหารไว้ดังนี้

1. คุณธรรมเป็นเครื่องธำรงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ จะไม่ตีค่าของมนุษย์เป็นตัวเงินแต่จะตีค่าด้วยคุณธรรม ผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี คือผู้มีคุณธรรมเป็นคนดีที่มีคุณค่ามาก ส่วนผู้ที่ไร้คุณธรรมอาจถูกประณามว่าเหมือนไม่ใช่คน เป็นคนมีค่าน้อย

2. คุณธรรม ทำให้คนที่เคารพยำเกรง ยกย่องนับถือของคนทั่วไป คนจะเคารพนับถือหรือยำเกรงกันก็ด้วยคุณธรรม น้ำใจ

3. คุณธรรมเป็นเครื่องมือเสริมบุคลิกภาพ เช่น เสริมความซื่อสัตย์สุจริต ทำให้คนสมบูรณ์ในความคิดจิตใจและการกระทำ เพราะไม่มีความขัดแย้งระหว่างความคิด การกระทำ และคำพูด การเสียสละ ทำตนให้สมบูรณ์ คือ รักษาสภาพความพอดี ปรับดุลยภาพให้มีความพอดีและเกิดปิติ เช่น เสียสละกิเลส เสียสละความเห็นแก่ตัว

4. คุณธรรมเป็นเครื่องมือเสริมสัมพันธภาพและมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เช่น ความจริงใจทำให้ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่นยืนยาว มีมิตรสหายมากขึ้น มีคนอยากคบหาสมาคมด้วย

5. คุณธรรมทำให้คนเป็นสุขด้วยความสบายใจ เป็นเกราะป้องกันตัว เพราะความมีคุณธรรมจะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกที่ควร ไม่กระทำผิด ไม่ต้องระแวงระวังอันตรายที่จะมีมาถึง

6. คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมความสำเร็จและความมั่นคงปลอดภัย ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต เพราะคนที่มีคุณธรรมกำกับใจ มีคุณธรรมเป็นมัคคุเทศก์ ในการดำเนินชีวิตนั้นจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จ เป็นชีวิตที่มีทั้งคุณและค่า

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน

ความรู้ความสามารถในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

2.3.2.3 คุณลักษณะด้านวิชาการ

ปรียาพร วงค์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) ได้กล่าวถึง งานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน เพราะจุดมุ่งหมายของโรงเรียน คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นการดาเนินกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนาหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและถือเป็นความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้วย ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า งานวิชาการเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนที่ผู้บริหารต้องดำเนินการ กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสูงกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ มีการวางแผนที่ดีและมีการนิเทศงาน กำกับติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง การเป็นผู้นำด้านวิชาการ หมายถึง การเป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้สร้างองค์ความรู้ใหม่ เป็นผู้สร้างสรรค์

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553, หน้า 188-190) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงพฤติกรรมการกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการชี้นำหรือโน้มน้าวจูงใจข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ประกอบด้วยพฤติกรรม 7 ด้าน ดังนี้ 1) การอำนวยความสะดวกในการพัฒนาวิสัยทัศน์ 2) การนิเทศและติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ 3) การสร้างความมั่นใจในเกณฑ์การประเมินผล 4) การใช้เทคโนโลยี และข้อมูลที่หลากหลายในการพัฒนา 5) การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน 6) การสร้างและพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำของบุคลากร และ7) การเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง

ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลและวิจัย และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) หลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะเป็นตัวกำหนดแนวทางทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งได้มีนักการศึกษาให้ความสำคัญของหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร มีดังนี้

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ ทั้งกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้บรรลุไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ แต่ละประเภท (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 43) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนโดยทุกภาคส่วนเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 35) การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผน การควบคุมกำกับดูแล การจัดระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดระกระบวนการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติการเรียนรู้ และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) เอกสารหลักสูตรมีความชัดเจน สมบูรณ์ทันสมัย ชี้แนวทาง ในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ผู้สอนมีคุณภาพ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายของหลักสูตร 3) ผู้เรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะพื้นฐาน พร้อมที่จะเรียนหลักสูตรนี้ได้ 4) มีบริการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่ดีและเพียงพอที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร 5) ระบบการบริหารหลักสูตรที่ดีและมีประสิทธิภาพ พร้อมที่จะช่วยเหลือแนะนำการใช้หลักสูตรการเรียนการสอนกับผู้เรียน 6) ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีประสิทธิภาพ พร้อมที่จะช่วยเหลือแนะนำการใช้หลักสูตรการเรียน การสอนกับผู้เรียน 7) มีบรรยากาศวิชาการที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ และบรรยากาศ ทางสังคมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมกับผู้เรียน 8) ระบบควบคุมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543, หน้า 174)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 38-39) ได้ให้แนวทางในการปฏิบัติงานวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1) จัดให้มีแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ สำหรับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำแผนการสอนเอง ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูจัดทำและติดตามการนำไปใช้ด้วย

2) จัดห้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนรวมถึงจัดวัสดุครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอตามความจำเป็น

3) จัดสถานที่อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และห้องพิเศษ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ตามสภาพความพร้อมของสถานศึกษา

4) ตรวจสอบการจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระทุกชั้นเรียนและให้มีตารางสอนรวมของสถานศึกษาด้วย

5) จัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่สนับสนุนการสอน เช่น แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับครูผู้สอนให้เพียงพอทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระ โดยการสำรวจความขาดแคลนและความต้องการ

6) จัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถประสบการณ์และความถนัด หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ให้จัดตามความสมัครใจ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับนักเรียนด้วย

7) ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูโดยการตรวจแผนการสอน หรือตรวจบันทึกการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ

8) เยี่ยมชั้นเรียน หรือสังเกตการสอน โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานไว้

9) จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาดหรือครูที่ไม่มาปฏิบัติงานโดยมีการบันทึกมอบหมายงานและบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร

10) ติดตามช่วยเหลือพิเศษ ช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้แก่ครูให้ขวัญและกาลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

11) เป็นผู้นำให้ครูปรับปรุงการสอน ให้รู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และเลือกกิจกรรมการสอนโดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การเป็นผู้ริเริ่มการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างความรู้ แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปสอน ไปบริการวิชาการแก่สังคม เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.3.2.4 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

สมศักดิ์ ดำศรี (2558, หน้า 105) ได้กล่าวถึง ด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ดีงาม โดยเฉพาะการมีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี กล้าคิดกล้าแสดงออกกล้าตัดสินใจกล้าเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส ทำงานกับผู้อื่นได้ดีเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน สามารถคิดวางแผนคาดเดาเหตุการณ์ได้อย่างแม่นยำ มีสุขภาพจิตที่ดี มีวินัยในตนเองเคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว ร่าเริงแจ่มใสยิ้มง่ายเข้ากับทุกคนได้ดี สุภาพอ่อนน้อมในทุกสถานที่ทุกโอกาส มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง

รัชนี คุณานุวัฒน์ (2552, ออนไลน์) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพของผู้บริหารมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดีย่อมได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อการยอมรับเกิดขึ้นการบริหารงานย่อมดำเนินไปได้อย่างราบรื่นองค์ประกอบของบุคลิก ภาพ บุคลิกภาพของบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้ 1. บุคลิกภาพทางกาย 2. บุคลิกภาพทางอารมณ์และจิตวิทยา 3. บุคลิกภาพทางสังคม 4. บุคลิกภาพทางสติปัญญา มีรายละเอียด ดังนี้

1) บุคลิกภาพทางกาย แบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ ประการแรก คือ

1.1 รูปลักษณ์ภายนอกของผู้บริหารเป็นประการแรกที่ปรากฏแก่สายตาผู้คน ความสะอาดของร่างกายเป็นความสำคัญอันดับแรกการแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับตำแหน่ง วัย และสถานการณ์ มีความสำคัญอันดับต่อมา สองสิ่งนี้ประกอบกันเข้าเป็นบุคลิกภาพภายในอกของบุคคลนั้น ๆ บุคลิกภาพส่วนนี้ จะเป็นตัวสื่อสารให้บุคคลที่พบเห็นรู้จักท่านในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ฐานะทางเศรษฐกิจ ชนชั้นในสังคม จากสายตาของเขาเอง โดยไม่ต้องใช้ภาษาพูด ด้านวิชาการบางท่านเรียกสิ่งนี้ว่า การสื่อสารที่ไร้ศัพท์ ผู้บริหารที่ขาดการใส่ใจในสิ่งนี้ การสื่อสารที่ได้ศัพท์อาจจะสื่อสารให้ผู้พบเห็นเข้าใจในเรื่องต่างๆของท่านผิดไปจากความจริง

1.2 คือบุคลิกภาพภายในผู้บริหารต้องมีความสามารถในการพูดการโต้ตอบที่ดีมีความฉลาดแหลมคมในการสนทนาเป็นผู้นำกลุ่มได้ และต้องมีข้อมูลอย่างเพียงพอ เพื่อประกอบการตอบโต้อย่างแหลมคมได้ ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องอ่านหนังสืออยู่เสมอจะได้ทันสมัย และไวต่อการสื่อสารทางภาษาพูดอย่างมีประสิทธิภาพองค์ประกอบย่อยสองบประการนี้รวมกันเป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพทางกายของผู้บริหารที่จะก่อให้เกิดการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา

2) บุคลิกภาพทางอารมณ์ และจิตวิทยา

ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดีต้องเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ไม่หงุดหงิดฉุนเฉียวบ่นว่าตลอดเวลามีความกล้าหาญในการเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ อย่างไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักชมเชยพูดจาโน้มน้าวจูงใจคนให้ทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาและส่งเสริมความก้าวหน้าของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดี ต้องรักษาอารมณ์ได้ ทนต่อความว้าเหว่าได้มากกว่าผู้อื่น และระงับความโกรธได้อย่างรวดเร็ว

3) บุคลิกภาพทางสังคม

ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการศึกษาหาความรู้ในพิธีการต่าง ๆ ตามปทัสถาน (norms) ของสังคม เพื่อจะได้ปฏิบัติตามมารยาทสากลได้อย่างถูกต้องสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้คำแนะนำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดทั้งคนรอบข้างได้

4) บุคลิกภาพทางสติปัญญา

ผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพดี ต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พอที่จะเป็นผู้นำกลุ่ม สามารถคิดสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาได้ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าสติปัญญาและความรอบรู้ในวิชาชีพของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญมากในการบริหาร

องค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของบุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหารนั้น นับได้ว่าทุกด้านมีความ สำคัญเท่าเทียมกันสมควรที่ผู้บริหารควรตระหนัก หมั่นฝึกฝนจนเป็นภาพลักษณ์ที่ปรากฏแก่สายตาของคนทั่วไป เพราะนั่นคือสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับนับถือ อันจะส่งผลถึงการร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม บุคลิกภาพที่ดีของผู้บริหารแม้จะไม่เกิดขึ้นเอง แต่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ ในทำนองเดียวกันไม่มีใครสามารถสร้างบุคลิกภาพที่ดีแก่ผู้บริหารได้นอกจากตัวผู้บริหารเอง

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีมีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี กล้าคิดกล้าแสดงออก กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นกันเองกับคณะครู และผู้ร่วมงาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง

2.4 บริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จัดตั้งขึ้นเนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2432 และพ. ศ. 2489 ตามลำดับ ต่อมามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดแผนกมัธยมศึกษาขึ้น เรียกว่า “โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา” เมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาได้แพร่หลายออกไป ทางคณะสงฆ์โดยองค์กรศึกษา จึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ว่า “โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำหรับนักเรียน” โดยสังฆมนตรี จากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ออกเป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ ปี พ. ศ. 2500 ต่อมาปี พ.ศ. 2507 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีขึ้นใหม่ เรียกว่า “บาลีศึกษาสามัญและปริยัติศึกษา” พร้อมทั้งยกเลิกระเบียบสังฆมนตรีว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำหรับนักเรียน ต่อมาพิจารณาเห็นว่า การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงเห็นควรให้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เพื่อให้ผู้ศึกษาได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป จึงได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พุทธศักราช 2514 รองรับ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พุทธศักราช 2535 ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน (วิชัย ธรรมเจริญ, 2541, หน้า 4)

กระทรวงศึกษาธิการ (2535; อ้างใน วิชัย ธรรมเจริญ, 2541, หน้า 26 – 30) ได้กล่าวว่าตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 กำหนดว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นในวัด หรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจะจัดตั้งขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับ

อนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ และด้วยความเห็นชอบของประธานสภาการศึกษาสงฆ์ โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (เดิมกรมการศาสนา) จะให้การสนับสนุนเป็นเงินอุดหนุนตามกำลังงบประมาณ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากำหนด

ดังนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การศึกษาอบรมแก่เยาวชนชายที่เข้าไปบวชในพระพุทธศาสนา โดยใช้หลักธรรมคำสอนแห่งพระพุทธศาสนาเป็นหลักสูตรการอบรมเพื่อให้ผู้ได้รับการอบรมมีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม สมกับที่ประเทศไทยเป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนาปัจจุบันมีการศึกษาสงฆ์มีอยู่ 3 แผนก ได้แก่ แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา แผนกธรรม และแผนกบาลีนั้นเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะด้านหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาล้วน ๆ ไม่มีวิชาสามัญศึกษาเข้าไปปะปน ส่วนแผนกสามัญศึกษานั้นเป็นการจัดการศึกษาที่ผสมผสานกันทั้งหลักสูตรแผนกธรรม แผนกบาลี และหลักสูตรสามัญศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเข้าด้วยกัน แต่หลักสูตรแผนกธรรม - บาลีไม่เข้มข้นมากนัก แต่ก็ยังมีเนื้อหามากกว่าวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจึงเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับเยาวชนยุคปัจจุบัน เพราะสามารถบูรณาการนำเอาการศึกษาสงฆ์ทั้ง 3 แผนกมาหลอมเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นการศึกษาแผนกเดียวที่ทุกคนยอมรับว่า เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะสงฆ์ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ในปี พ.ศ. 2545 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม ทำให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับสนองงานคณะสงฆ์และพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาโดยตรง คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งแยกมาจากกรมการศาสนา ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีระเบียบควบคุมการดำเนินงานที่ชัดเจน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงได้ออกระเบียบสานักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดีมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุเหล่านี้ลาสิกขาไปแล้ว ก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกันต่อมาโดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 2 มาตรา 12 ว่า “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง และมาตรา 18 (2) กำหนดว่า “โรงเรียนได้แก่โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น” ดังนั้น จึงถือได้ว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แห่งหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้เพื่อให้สอดคล้องกับข้อความในมาตรา 12 และมาตรา 18 (2) แห่งพระราชบัญญัตินี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

ปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 ได้การจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ตาม มาตรา 5 การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562, หน้า 12-13) (1) เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โบราณราชประเพณี และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ (2) เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีการนาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และมีการรักษาพระธรรมวินัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงามโดยเคร่งครัด เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป (3) เพื่อให้พุทธศาสนิกชนนาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดารงชีวิตได้อย่างถูกต้อง มาตรา 6 การศึกษาพระปริยัติธรรมมีสามแผนก ดังต่อไปนี้ (1) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาบาลี (2) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมสนามหลวง เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาภาคภาษาไทย (3) การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งแผนกบาลีสนามหลวงและแผนกธรรมสนามหลวง ควบคู่กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ฮาฟิซ ขานุรักษ์ (2557, หน้า 91-93) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ด้านการปฏิบัติงานแบบมีเป้าหมาย และด้านความรับผิดชอบและการอุทิศตนต่องาน ส่วนระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ทั้ง 5 ตัวแปร พบว่า ทัศนะของครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทัศนะของครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุษบา คำนนท์ (2559, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้านความรู้ความ

สามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พรทิพย์ สุขเอียด (2562, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการและด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าเพศ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิชาการ ครูเพศหญิง มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสูงกว่าเพศชาย ระดับการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิชาการ ครูที่มีประสบการณ์ทางานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ทางานต่ำกว่า 5 ปี

อรวี แสงทอง และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2564, หน้า 91-92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของ ครูในโรงเรียนเครือสหวิทยาเขตเมืองปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเครือสหวิทยาเขตเมืองปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมพบว่า มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการสร้างชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และ ด้านบุคลิกภาพ 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเครือสหวิทยาเขตเมืองปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี 2.1) ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเครือสหวิทยาเขตเมืองปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Ejimofor (2008, p. unpaged) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของครูในเรื่องเกี่ยวกับทักษะด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงของอาจารย์ใหญ่ และความพึงพอใจในการทำงานของครูรวมทั้งยังทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะพื้นฐานของอาจารย์ใหญ่และทัศนคติของพวกเขาในเรื่องเกี่ยวกับระดับความสามารถของพวกเขาในการแสดงลักษณะภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงด้วย กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ครูจากโรงเรียนมัธยมศึกษา 518 คน และอาจารย์ใหญ่ 48 คน จากเขตพื้นที่ขนาดใหญ่ 2 แห่งของ Local Government Areas ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไนจีเรีย วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ค่าความถดถอยเชิงเส้นแบบหลายทาง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงของอาจารย์ใหญ่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความพึงพอใจในการทำงานของครู ดังนั้นจึงได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะพื้นฐานของครูกับความพึงพอใจในการทำงาน ด้วยผลการวิจัยยังพบว่า อาจารย์ใหญ่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเดิมด้วยจำนวนปีที่มากกว่า สามารถรับรู้ถึงลักษณะภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงได้มากกว่า ในขณะที่พบว่า กลุ่มของอาจารย์ใหญ่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเดิมด้วยจำนวนปีที่น้อยกว่า กลับไม่รับรู้ถึงลักษณะภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงได้จึงกล่าวว่า จำนวนปีในการมีประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพของอาจารย์ใหญ่และปัจจัยด้านเพศยังไม่นับว่าเป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญในทัศนคติของพวกเขาในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของพวกเขาในการแสดงลักษณะภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง

Sturtz (2008, p. unpaged) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการปฏิบัติการสอนของครูและความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติการสอนครูและความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการสอนของครู โดยการสังเกตการณ์สอนการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า การสอนของครูมีการเตรียมแผนการสอน มีการวางแผนการสอนการจัดกิจกรรมการสอนมีการเน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนทำ มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูและนักเรียน นอกจากนี้ครูยังมีการวางแผนสำหรับการเอาใจใส่นักเรียนมากขึ้น และครูยังเน้นการปรับปรุงโครงสร้างการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

Phisalaphong (2003, p. 4216-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนวัดของชาวพุทธในระดับปฐมวัย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในเชิงลึก การสังเกตวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู และการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดทำหลักสูตร พบว่า หลักสูตรการศึกษาด้านการเสริมสร้างลักษณะนิสัยซึ่งถูกนำไปใช้ในโรงเรียนวัดของชาวพุทธในระดับปฐมวัยนั้น ไม่ใช่วิชาที่ได้รับการบรรจุอยู่ในแผนผังของหลักสูตรโรงเรียนปฐมวัยแห่งชาติ แต่โรงเรียนวัดของชาวพุทธในระดับปฐมวัยก็ได้บูรณาการหลักคุณธรรมที่สำคัญ ๆ ไว้ในการเรียนการสอนทุก ๆ หัวข้อตลอดเวลา ภายในระยะเวลา 3 ปีก็พบว่านักเรียนในชั้นอนุบาล 3 มีความประพฤติดี รู้จักการให้ความช่วยเหลือและมีน้ำใจต่อผู้อื่น รวมทั้งยังไม่พบว่ามีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอีกเลย

Marcella (2005, Online) ได้ศึกษา“การบริหารปกครองด้านการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาของโมรอนโก (Morongo) มลรัฐแคลิฟอร์เนีย” การวิจัยนี้พบว่าการรับรู้ของผู้มีส่วนร่วมซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของการปกครองทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโมรอนโกข้อมูลที่ได้รับมีการเปรียบเทียบกับวรรณกรรมที่ทำการศึกษาเอกสารได้จัดหัวข้อที่สอดคล้องกันเข้าด้วยกันและเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้ไปสู่การเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารเหล่านี้จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาจนบรรลุเป้าหมายอีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ยังได้สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้นำในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า โดยรวมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการสร้างชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และ ด้านบุคลิกภาพ โดยผู้บริหารจะต้องสื่อสาร เผยแพร่ให้ครู และผู้ปกครองได้เข้าใจ พร้อมทั้งแสวงหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเกิดความสนใจในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้เกิดทักษะการเรียนรู้จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นความพร้อมผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญ ตลอดถึงการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนโดยนำความรู้ประสบการณ์และภูมิปัญญา ท้องถิ่นของบุคคลมาใช้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาได้ศึกษา โดยแบ่งสาระสำคัญเป็น 6 ประการ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.3 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรประจำที่ได้รับใบแต่งตั้งในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวนทั้งหมด 178 รูป/คน จำแนกดังนี้ **(**แหล่งข้อมูล: ข้อมูลสำรวจผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเลย ปี 2565)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 122 รูป/คน จากการใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970; อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2551, หน้า 22-24) โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากปรากฏรายละเอียด ตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนวัดศรีวิชัยวนาราม	20	14
2. โรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา	16	11
3. โรงเรียนวัดศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา	12	8
4. โรงเรียนวัดศรีบุญเรืองวิทยา	9	6
5. โรงเรียนวัดวังสะพุงพัฒนาราม	9	6
6. โรงเรียนโกวิทวิทยา	7	5
7. โรงเรียนวัดศรีสุวรรณวนารามวิทยา	8	5
8. โรงเรียนวัดศรีภูกระดึง	7	5
9. โรงเรียนวัดถิ่นฐานรังสิตวิทยา	12	8
10. โรงเรียนวัดสันติวนาราม	12	8
11. โรงเรียนวัดลาดปู่ทรงธรรมวิทยา	10	7
12. โรงเรียนวัดศรีภูเรือ	9	6
13. โรงเรียนปริยัติสามัญวัดโพนชัย	22	15
14. โรงเรียนวัดขามชุมวิทยาสรรพ์	15	10
15. โรงเรียนธรรมนิเทศก์วิทยา	10	7
รวม	**178**	**122**

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นมาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 40 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 82-83)

5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 การสร้างแบบถามเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎี นโยบายระเบียบ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.3.1.2 วิเคราะห์หลักการ ข้อมูลที่ต้องการจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหา

3.3.1.3 สร้างแบบสอบถาม ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะด้านผู้นำ 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) คุณลักษณะด้านวิชาการ 4) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ จำนวน 40 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.3.1.4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.3.1.5 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องทางภาษา ความตรงตามโครงสร้าง และความสอดคล้องเชิงพฤติกรรม เพื่อหาเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่า Index of item – objective congruence (IOC) ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วย เป็นข้อที่นำไปใช้ได้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ เป็นข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออก

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย เป็นข้อที่นำไปใช้ไม่ได้ ควรตัดออกหรือปรับปรุงแก้ไขใหม่หมดโดยถือเกณฑ์ประเมินในแต่ละข้อมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3.3.1.6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปทดลองใช้ (Try – Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.3.1.7 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาคุณภาพของแบบสอบถาม จากการทดลองไปใช้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก Item Total Correlation จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.450 ถึง 0.846

3.3.1.8 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

3.3.1.9 นำแบบถามมาปรับปรุง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ และนำไปจัดพิมพ์ ฉบับบูรณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการทำวิจัยต่อไป ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังมีรายละเอียด ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2 ผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างให้ทราบในการตอบแบบสอบถามและเข้าใจตรงประเด็น โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ โดยส่งไป จำนวน 122 ฉบับ

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบจำนวนความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำมาจัดกระทำและวิเคราะห์ เพื่อสรุปผลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถาม ที่ได้รับกลับคืนมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความครบถ้วนสมบูรณ์ทุกฉบับในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

3.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะตรวจสอบรายการ นำมาคำนวณค่าร้อยละ

3.5.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านผู้นำ 2) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) คุณลักษณะด้านวิชาการ 4) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ จำนวน 40 ข้อ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูล ในรูปแบบตารางควบคู่การบรรยายผลการศึกษา โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็น ที่เป็นคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99 – 100)

มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปหาค่าเฉลี่ย พร้อมกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็น ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 166)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ใช้สถิติ F-Test เมื่อพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้คำสั่ง Scheffe

3.5.4 วิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t – test)

3.5.5 วิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ใช้สถิติ F-Test เมื่อพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้คำสั่ง Scheffe

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

3.6.1.1 ค่าอำนาจจำแนก (r)

3.6.1.2 ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามรายด้านและทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3.6.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.6.2.1 ร้อยละ (Percentage)

3.6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.6.3.1 It-Test

3.6.3.2 F-Test

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t
F	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ F
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean of square)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำนวน 122 รูป/คน ปรากฏในรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
บรรพชิต	32	26.2
ชาย	62	50.8
หญิง	28	22.9
รวม	**122**	**100.0**
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	92	75.4
สูงกว่าปริญญาตรี	30	24.5
รวม	**122**	**100.0**
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	28	22.9
5-10 ปี	32	26.2
11 ปีขึ้นไป	62	50.8
รวม	**122**	**100.0**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย จำนวน 62 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 เป็นบรรพชิต จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 และเป็นหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9แยกตามวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 92 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 ระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 30 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 แยกตามประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 62 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 5-10 ปี จำนวน 32 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 28 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 22.9

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. คุณลักษณะด้านผู้นำ	4.20	0.21	มาก	2
2. คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.40	0.20	มาก	1
3. คุณลักษณะด้านวิชาการ	3.62	0.47	มาก	4
4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	4.14	0.42	มาก	3
รวม	**4.09**	**0.18**	**มาก**	

จากตารางที่ 4..2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09) และรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 4.40) รองลงมาคือคุณลักษณะด้านผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.20) และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ($\overline{X}$ = 4.14) ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือคุณลักษณะด้านวิชาการ $\overline{X}$ (= 3.62)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความสามารถปฏิบัติงาน ดำเนินงานให้เกิดแนวทางแบบมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน	3.36	0.61	ปานกลาง	10
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการกระตุ้นการทำงานร่วมกัน พร้อมทั้งการส่งเสริมให้ ครู บุคลากร และเจ้าหน้าที่ร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา	4.10	1.04	มาก	7
3. ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมได้รับความเคารพนับถือ และได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม	4.47	0.50	มาก	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความฉลาด มีระดับความรู้และสติปัญญาที่ดี มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ มีความฉลาดสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้	4.45	0.66	มาก	4
5. ผู้บริหารสถานศึกษา รู้จักการวางแผนติดต่อสื่อสารประสานงาน และมอบหมายงาน ให้ถูกต้องเหมาะสม	3.86	0.87	มาก	9
6. ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ให้เป็นสถาบันที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน	4.46	0.64	มาก	3
7. ผู้บริหารสถานศึกษา มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ผู้นำมีความเข้าใจสังคม และมีทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความนับถือผู้อื่น ยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และมีความสนใจร่วมกับผู้อื่น	4.63	0.49	มากที่สุด	1

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านผู้นำ	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
8. ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางสังคม และใจกว้าง มีความสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างกว้างขวาง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี เป็นคนมีเหตุผล และมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.04	0.96	มาก	8
9. ผู้บริหารมีแรงจูงใจภายใน มีแรงขับที่ทำอะไรให้เด่นให้สำเร็จอยู่เสมอ เมื่อทำสิ่งหนึ่งสำเร็จก็ต้องการทำสิ่งอื่นต่อไป มีความรับผิดชอบอย่างสูง ซึ่งเป็นบันไดที่ทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ	4.37	0.69	มาก	5
10. ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน กระตุ้น และส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกัน	4.24	0.51	มาก	6
รวม	**4.20**	**0.21**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20) และรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษา มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ผู้นำมีความเข้าใจสังคม และมีทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความนับถือผู้อื่น ยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และมีความสนใจร่วมกับผู้อื่น ($\overline{X}$ = 4.63) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมได้รับความเคารพนับถือ และได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.47) ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความสามารถปฏิบัติงาน ดำเนินงานให้เกิดแนวทางแบบมีส่วนร่วม อย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน ($\overline{X}$ = 3.36)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน	4.72	0.44	มากที่สุด	1
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	4.56	0.62	มากที่สุด	3
3. ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงามสามารถตัดสินแยกความถูกผิดได้ด้วยความคิดอย่างเหมาะสม	4.52	0.56	มากที่สุด	4
4. ผู้บริหารเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี (Good Personality) เป็นผู้มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	4.41	0.69	มาก	8
5. ผู้บริหารมีสุขภาพกายที่ดี เป็นผู้มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพ เรียบร้อยดีงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ	4.57	0.49	มากที่สุด	2
6. ผู้บริหารมีสุขภาพจิตที่ดี เป็นผู้มีอัธยาศัยใจคอที่งามเป็นคนดี มีศีลธรรม	4.46	0.81	มาก	6
7. ผู้บริหารเป็นผู้มีศรัทธา เป็นผู้รู้จักศรัทธาบุคคล และข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา ไม่ลุ่มหลงงมงายในที่ตั้งแห่งความลุ่มหลง	4.12	0.63	มาก	9
8. ผู้บริหารเป็นผู้มีศีล ผู้ที่รู้จักสำรวมระวัง ความประพฤติปฏิบัติ ทางกาย และทางวาจา ให้เรียบ ร้อยดีงาม ไม่ประพฤติเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	4.51	0.68	มากที่สุด	5

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
9. ผู้บริหารเป็นผู้มีจาคะ เป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง ไม่คับแคบ รู้จักเสียสละ เป็นผู้มีวิริยะ คือ ผู้ขยันหมั่นเพียร ในการประกอบกิจการงานงานอาชีพ และ/หรือในหน้าที่รับผิดชอบ	4.43	0.66	มาก	7
10. ผู้บริหารเป็นผู้มีสติ เป็นผู้รู้จัก ยับยั้ง ชั่งใจ รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนคิด พูด ทำ	3.71	0.70	มาก	10
รวม	**4.40**	**0.20**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.40) และรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน ($\overline{X}$ = 4.72) รองลงมาคือผู้บริหารมีสุขภาพกายที่ดี เป็นผู้มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพ เรียบร้อยดีงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ ($\overline{X}$ = 4.57) ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือผู้บริหารเป็นผู้มีสติ เป็นผู้รู้จัก ยับยั้ง ชั่งใจ รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนคิด พูด ทำ ($\overline{X}$ = 3.71)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การเป็นผู้ริเริ่มการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปสอน ไปบริการวิชาการแก่สังคม	3.87	0.77	มาก	3
2. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	2.85	0.79	ปานกลาง	10
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการในชั้นเรียน และการวิจัยในชั้นเรียน	3.61	0.91	มาก	6
4. ผู้บริหารร่วมทำงานกับคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา	3.43	1.14	ปานกลาง	8
5. ผู้บริหารมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันกับคณะครูเพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสังคม	4.08	0.93	มาก	1
6. ผู้บริหารมีการกำหนดให้ครูผู้สอนจัดเตรียมแผนการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรทุกแผนการสอน	3.42	1.34	ปานกลาง	9
7. ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูผู้สอนในการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม	3.87	1.17	มาก	4
8. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการเรียนรู้ และมีการ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.49	0.99	ปานกลาง	7

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
9. ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณ ปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้สอนที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น	4.00	1.14	มาก	2
10. ผู้บริหารจัดให้มีการอบรมเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ ในแนวทางการวัดผลประเมินผลจากสภาพความเป็นจริง	3.63	1.08	มาก	5
รวม	**3.62**	**0.47**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.62) และรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือผู้บริหารมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันกับคณะครูเพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสังคม ($\overline{X}$ = 4.08) รองลงมาคือผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณ ปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้สอนที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ($\overline{X}$ = 4.00) ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\overline{X}$ = 2.85)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี เกี่ยวกับการบริหารบุคลากร และการจัดการศึกษาในสถานศึกษา	4.28	0.75	มาก	4
2. ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิดกล้าแสดงออก กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา และปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม	4.37	0.73	มาก	1
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.20	0.96	มาก	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง	4.09	0.91	มาก	7
5. ผู้บริหารเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ เอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งาน และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการทำกิจการงาน	4.01	0.98	มาก	9
6. ผู้บริหารเป็นผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพ คอยดูแลเอาใจใส่ ติดตามผลงาน ภายในองค์การของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการ ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	3.65	0.88	มาก	10
7. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ที่จะทำงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือกิจการงานอาชีพของตนให้สำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ	4.03	0.79	มาก	8
8. ผู้บริหารเป็นผู้รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา	4.32	0.68	มาก	2

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น			
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
9. ผู้บริหารมีเคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง	4.16	0.82	มาก	6
10. ผู้บริหารปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นกันเองกับคณะครู และผู้ร่วมงาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีวินัยในตนเอง	4.31	0.74	มาก	3
รวม	4.14	0.42	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.14) และรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิดกล้าแสดงออก กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา และปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม ($\overline{X}$ = 4.37) รองลงมาคือผู้บริหารเป็นผู้รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้ บังคับบัญชา ($\overline{X}$ = 4.32) ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือผู้บริหารเป็นผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพ คอยดูแลเอาใจใส่ ติดตามผลงาน ภายในองค์การของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการ ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\overline{X}$ = 3.65)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ					
		บรรพชิต		ชาย		หญิง	
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.
1	ด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ	4.19	0.24	4.21	0.18	4.21	0.17
2	ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.44	0.17	4.34	0.23	4.40	0.20
3	ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการด้าน	3.76	0.29	3.36	0.60	3.68	0.48
4	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	4.09	0.44	4.08	0.49	4.32	0.22
	รวม	**4.12**	**0.14**	**4.00**	**0.23**	**4.15**	**0.13**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บรรพชิต มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12) ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 4.44) รองลงมาคือด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.19) และความคิดเห็นน้อยที่สุด คือด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 3.76)

เพศชาย มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00) ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 4.34) รองลงมาคือด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.21) และความคิดเห็นน้อยที่สุด คือด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 3.36)

เพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.15) ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 4.40) รองลงมาคือด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ($\overline{X}$ = 4.32) และความคิดเห็นน้อยที่สุด คือด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 3.68)

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	.013	.007	.147	.864
	ภายในกลุ่ม	119	5.353	.045		
	รวม	**121**	**5.366**			
ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.229	.114	2.823	.063
	ภายในกลุ่ม	119	4.826	.041		
	รวม	**121**	**5.055**			
ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.594	1.797	8.815	.000**
	ภายในกลุ่ม	119	24.256	.204		
	รวม	**121**	**27.850**			
ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.177	.589	3.409	.036*
	ภายในกลุ่ม	119	20.548	.173		
	รวม	**121**	**21.725**			
	ระหว่างกลุ่ม	2	.470	.235	7.743	.001**
รวม	ภายในกลุ่ม	119	3.609	.030		
	รวม	**121**	**4.079**			

** $p \leq .01$, * $p \leq .05$

จากตารางที่ 48 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเพศบรรพชิต เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณลักษณะด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบมีความแตกต่างกัน และได้เปรียบเทียบรายคู่แบบ Scheffe โดยรวมของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ และด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ มีดังนี้

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	$\overline{X}$	**โดยรวม**		
		บรรพชิต	**ชาย**	**หญิง**
		4.12	**4.00**	**4.15**
บรรพชิต	4.12	-	.124**	.030
ชาย	4.00	-	-	.154**
หญิง	4.15	-	-	-

** p ≤ .01

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบรรพชิต กับชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพศชายกับหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	$\overline{X}$	**ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ**		
		บรรพชิต	**ชาย**	**หญิง**
		3.76	**3.36**	**3.68**
บรรพชิต	3.76	-	.400**	.079
ชาย	3.36	-	-	.320**
หญิง	3.68	-	-	-

** p ≤ .01

จากตารางที่ 4..10 พบว่า ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบรรพชิต กับชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพศชายกับหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	$\overline{X}$	**ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ**		
		บรรพชิต	**ชาย**	**หญิง**
		4.09	**4.08**	**4.32**
บรรพชิต	4.09	-	.015	.221*
ชาย	4.08	-	-	.237*
หญิง	4.32	-	-	-

* p ≤ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบรรพชิต กับหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพศชายกับหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม

ด้านที่	**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา**	**ปริญญาตรี**		**สูงกว่า ป.ตรี**		t	p-value
		$\overline{X}$	**S.D.**	$\overline{X}$	**S.D.**		
1	คุณลักษณะด้านผู้นำ	4.20	0.18	4.20	0.22	-.023	.327
2	คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.34	0.22	4.46	0.17	-3.401	.068
3	คุณลักษณะด้านวิชาการ	3.51	0.56	3.72	0.36	-2.341**	.000
4	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	4.15	0.43	4.14	0.42	.061	.715
	รวม	**4.05**	**0.21**	**4.13**	**0.14**	**-2.470****	**.003**

** p ≤ .01, * p ≤ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม คุณลักษณะด้านวิชาการด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน					
		ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11 ปีขึ้นไป	
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.
1	คุณลักษณะด้านผู้นำ	4.25	0.14	4.19	0.18	4.19	0.24
2	คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.43	0.18	4.34	0.22	4.34	0.19
3	คุณลักษณะด้านวิชาการ	3.57	0.45	3.48	0.65	3.75	0.28
4	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	4.28	0.20	4.11	0.48	4.11	0.44
	รวม	**4.13**	**0.13**	**4.03**	**0.23**	**4.12**	**0.14**

จากตารางที่ 4.13 พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.13) ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 4.43) รองลงมาคือคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ($\overline{X}$ = 4.28) และความคิดเห็นน้อยที่สุด คือคุณลักษณะด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 3.57)

บุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03) ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 4.34) รองลงมาคือ คุณลักษณะด้านผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.19) และความคิดเห็นน้อยที่สุด คือคุณลักษณะด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 3.48)

บุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12) ด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\overline{X}$ = 4.34) รองลงมาคือคุณลักษณะด้านผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.28) และความคิดเห็นน้อยที่สุด คือคุณลักษณะด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 3.75)

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	.079	.040	.894	.412
	ภายในกลุ่ม	119	5.287	.044		
	รวม	**121**	**5.366**			
ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.244	.122	3.022	.052
	ภายในกลุ่ม	119	4.810	.040		
	รวม	**121**	**5.055**			
ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.753	.877	3.998	.021*
	ภายในกลุ่ม	119	26.096	.219		
	รวม	**121**	**27.850**			
ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	.546	.273	1.533	.220
	ภายในกลุ่ม	119	21.179	.178		
	รวม	**121**	**21.725**			
	ระหว่างกลุ่ม	2	.234	.117	3.617	.030*
รวม	ภายในกลุ่ม	119	3.845	.032		
	รวม	**121**	**4.079**			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยบุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบมีความแตกต่างกัน และได้เปรียบเทียบรายคู่แบบ Scheffe โดยรวมของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ มีดังนี้

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	$\overline{X}$	**โดยรวม**		
		ต่ำกว่า 5 ปี	**5-10 ปี**	**11 ปีขึ้นไป**
		4.12	**4.00**	**4.15**
ต่ำกว่า 5 ปี	4.12	-	.101*	.011
5-10 ปี	4.00	-	-	.089*
11 ปีขึ้นไป	4.15	-	-	-

* p ≤ .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยต่ำกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และ 5-10ปี กับ 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	$\overline{X}$	**ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ**		
		ต่ำกว่า 5 ปี	**5-10 ปี**	**11 ปีขึ้นไป**
		3.57	**3.48**	**3.75**
ต่ำกว่า 5 ปี	3.57	-	.084	.180
5-10 ปี	3.48	-	-	.265*
11 ปีขึ้นไป	3.75	-	-	-

* p ≤ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการทดสอบรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประสบการณ์ในการทำงานด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย 5-10ปี กับ 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.1.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย จำนวน 62 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 เป็นบรรพชิต จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 และเป็นหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9แยกตามวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 92 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 30 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 แยกตามประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 62 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 5-10 ปี จำนวน 32 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 28 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 22.9

5.1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือคุณลักษณะด้านผู้นำ และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือคุณลักษณะด้านวิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้

5.1.2.1 ด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษา มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ผู้นำมีความเข้าใจสังคม และมีทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความนับถือผู้อื่น ยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และมีความสนใจร่วมกับผู้อื่น รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมได้รับความเคารพนับถือ และได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม ส่วนด้านที่มี

ความคิดเห็นต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความสามารถปฏิบัติงาน ดำเนินงานให้เกิดแนวทางแบบมีส่วนร่วม อย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน

5.1.2.2 ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน รองลงมาคือผู้บริหารมีสุขภาพกายที่ดี เป็นผู้มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพ เรียบร้อยดีงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือผู้บริหารเป็นผู้มีสติ เป็นผู้รู้จัก ยับยั้ง ชั่งใจ รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนคิด พูด ทำ

5.12.3 ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือผู้บริหารมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันกับคณะครูเพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสังคม รองลงมาคือผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณ ปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้สอนที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและการประเมิน ผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

5.1.2.4 ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายข้อ โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิดกล้าแสดงออก กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา และปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม รองลงมาคือผู้บริหารเป็นผู้รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้ บังคับบัญชา ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือผู้บริหารเป็นผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพ คอยดูแลเอาใจใส่ติดตามผลงาน ภายในองค์การของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการ ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5.1.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเพศบรรพชิต เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม ด้านคุณลักษณะด้านวิชาการด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.15 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยบุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือคุณลักษณะด้านผู้นำ และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือคุณลักษณะด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีความประพฤติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน มีสุขภาพกายที่ดี เป็นผู้มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพ เรียบร้อยดีงาม สะอาด และดูสง่างามสมสมณะสารูป และมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ผู้นำมีความเข้าใจสังคม และมีทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความนับถือผู้อื่น ยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และมีความสนใจร่วมกับผู้อื่นสอดคล้องกับแนวคิดของ สต็อกดิลล์ (Stogdill, 1974, p. 74) ได้สรุปผลการศึกษาคุณสมบัติไว้ 6 ประการของกาวะผู้นำ โดยจำแนกองค์ประกอบหรือคุณสมบัติภาระผู้นำไว้ดังนี้ 1. ความสามารถทางสติปัญญา เป็นความรอบรู้และความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบสามารถใช้ความคิดอย่างสมเหตุสมผล มีความสามารถทางด้านการเรียนรู้ การจดจำและการวินิจฉัยตัดสินใจศึกษาและเข้าใจได้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งความสามารถทางสติปัญญาของผู้บริหารนี้ย่อมเป็นปัจจัยชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมอันเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่จะแสดงออกมาให้บุคคลทั่วไปได้ทราบถึงความสามารถทางสติปัญญา 2. ความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ผู้บริหารทำให้เกิดผลในการงาน สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติและเกณฑ์อื่น ๆ ที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากร ได้แก่ คน วัสดุ เงิน เวลา อย่างดีที่สุดและประหยัดที่สุดในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3. ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลทั้งที่ดีหรือไม่ดีในกิจการที่ตนได้ทำลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของตน เป็นส่งที่ผู้บริหารควรมีและประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วยความกล้าหาญทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกปลอดภัย เมื่อผิดพลาดต้องเต็มใจรับคำดำหนิและต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด 4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน มุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือประสานงานกันในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

อย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญแก่คนเป็นหลักโดยไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้ผู้อื่นเกรงกลัว เปิด โอกาส ให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินปัญหาต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการปรึกษา ให้ความสำคัญต่อองค์การและส่วนรวม รู้จักให้ความร่วมมือและปรับตัวเข้ากับผู้อื่น 5. การยอมรับและยกย่องจากสังคม หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องสรรเสริญ มีเกียรติเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น และการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจในบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการปฏิบัติตนให้ผู้อื่นยอมรับทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการได้รับความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ที่มีระดับความสำคัญสูงมาก่อนจะสร้างการยอมรับในหมู่บุคคลช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการติดต่อกับผู้อื่นและการเข้าสังคม 6. ความเป็นผู้มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ หมายถึง สภาพนิสัยหรือพฤติกรรมแสดงออกและมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของบุคคลหรือของกลุ่มให้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาฟิซ ขานุรักษ์ (2557, หน้า 91-93) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ด้านการปฏิบัติงานแบบมีเป้าหมาย และด้านความรับผิดชอบและการอุทิศตนต่องาน ส่วนระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบา คำนนท์ (2559, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ สุขเอียด (2562, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการและด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวี แสงทอง และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2564, หน้า 91-92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนเครือสหวิทยาเขตเมืองปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเครือสหวิทยาเขตเมืองปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมพบว่า มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการสร้างชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และ ด้านบุคลิกภาพ

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเพศบรรพชิต เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณลักษณะด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในสถานศึกษาโดยเพศบรรพชิต เพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นต่างกันต่อผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมว่า ผู้บริหารมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันกับคณะครูเพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสังคม ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้สอนที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543, หน้า 174) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร เป็นการวางแผน การควบคุมกำกับดูแล การจัดระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดระกระบวนการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติการเรียนรู้ และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) เอกสารหลักสูตรมีความชัดเจน สมบูรณ์ทันสมัย ชี้แนวทาง ในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ผู้สอนมีคุณภาพ คือ มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายของหลักสูตร 3) ผู้เรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะพื้นฐาน พร้อมที่จะเรียนหลักสูตรนี้ได้ 4) มีบริการสนับสนุน ส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่ดีและเพียงพอที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร 5) ระบบการบริหารหลักสูตรที่ดีและมีประสิทธิภาพ พร้อมที่จะช่วยเหลือแนะนำการใช้หลักสูตรการเรียนการสอนกับผู้เรียน 6) ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีประสิทธิภาพ พร้อมที่จะช่วยเหลือแนะนำการใช้หลักสูตรการเรียน การสอนกับผู้เรียน 7) มีบรรยากาศวิชาการที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้ และบรรยากาศทางสังคมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมกับผู้เรียน 8) ระบบควบคุมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบา คำนนท์ (2559, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาฟิซ ขานุรักษ์ (2557, หน้า 91-93) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ทั้ง 5 ตัวแปร พบว่า ทัศนะของครูผู้สอนที่มีเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม คุณลักษณะด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อันเนื่องมาจาก บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า มีความรู้ทางด้านวิชาการมากกว่า พร้อมทั้งร่วมกันส่งเสริมคุณลักษณะด้านวิชาการ ส่งผลให้ผู้บริหารมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันกับคณะครูเพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสังคม สนับสนุนงบประมาณ ปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้สอนที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงค์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) ได้กล่าวถึง งานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน เพราะจุดมุ่งหมายของโรงเรียน คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นการดาเนินกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนาหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและถือเป็นความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้วย ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า งานวิชาการเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนที่ผู้บริหารต้องดำเนินการ กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสูงกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ มีการวางแผนที่ดีและมีการนิเทศงาน กำกับติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริงการเป็นผู้นำด้านวิชาการหมายถึง การเป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้สร้างองค์ความรู้ใหม่ เป็นผู้สร้างสรรค์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาฟิซ ขานุรักษ์ (2557, หน้า 91-93) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบา คำนนท์ (2559, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยบุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในคุณลักษณะด้าน

วิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อันเนื่องมาจาก บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์มากมีคุณลักษณะที่สามารถส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารในด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน มีสุขภาพกายที่ดี เป็นผู้มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพ เรียบร้อยดีงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ สอดคล้องกับแนวคิดของ อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2552, หน้า 5) ได้กล่าวอีกว่า คุณธรรมจริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคนและทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดไม่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้ว ก็ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้นๆ ที่ยิ่งกว่านั้นคือ การขาดคุณธรรม จริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคมและวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังจะได้พบเห็นได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ในวงการวิชาชีพครูแพทย์ ตำรวจ ทหาร นักการเมืองการปกครองฯลฯ จึงมีคา กล่าวว่า “เราไม่สามารถสร้างครูดี ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นมีพื้นฐานทางนิสัยและความประพฤติที่ไม่ดี” คุณธรรมเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมความสงบสุขและความเจริญให้แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวมนั้น ก็เพราะความสงบสุขของประเทศชาติจะมีได้ก็ต่อเมื่อคนในชาติมีคุณธรรม เช่นซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาฟิซ ขานุรักษ์ (2557, หน้า 91-93) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัย พบว่า เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบา คำนนท์ (2559, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม อย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพในประเด็นที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในแต่ละจังหวัด โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ควรทำการศึกษาวิจัยวัดผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในแต่ละปีการศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา

4. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในเขตพื้นที่อื่น ๆ

5. ควรนำสรุปผลงานวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมต่อไป

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). *คู่มือการดำเนินงานเสริมสร้างศีลธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *นโยบายและการแนะแนวการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

_____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จันทรานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บุ๊ค พอยท์.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2551). *ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก Theories of administration*. กรุงเทพมหานคร: สานักพิมพ์ปัญญาชน.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี สำนักงานวิทยาบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์. (2555). *ภาวะผู้นำทางการบริหารการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลยัราชภัฏสวนสนุนัทา.

ทนงศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ. (2550). *เทคนิคการบริหารการศึกษา*. ชัยภูมิ: สถาบันบัณฑิตศึกษา.

ทรงสวัสดิ์ แสงมณี. (2553). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน. *วารสารวิชาการและวิจัย มทร. พระนคร*. 4 (1), 53.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). *การบริหารการศึกษา*. เพชรบูรณ์: คณะครูศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุษบา คำนนท์. (2559). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุณฑริก บุตราช. (2551). *คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ประชุม โพธิกุล. (2557). *ความกล้าทางจริยธรรมของผู้นำทางการศึกษา*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.gotoknow.org/posts/500959.

ปริวัตร เขื่อนแก้ว. (2551). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการประเมินผลในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรียาพร วงค์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. *เอกสารประกอบการสอน*. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

ผดุงชัย ภู่พัฒน์. (2555). *แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พรทิพย์ สุขเอียด. (2562). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3*. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล. (2542). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏนครปฐม.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2554). *สัตตลิกขาทัศน์ เจ็ดมุมมองการศึกษาใหม่และการเรียนการสอนนอกกรอบ 7 ประการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร. (2552). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊ค.

ราชกิจจานุเบกษา. (2562 ก). *พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562*. เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก. 16 เมษายน 2562.

_____. (2562 ข). *พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562*. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก. 1 พฤภาคม 2562.

รัชนี คุณานุวัฒน์. (2552). *การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหาร*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.kroobannok.com/blog/6217.

วิชัย ธรรมเจริญ. (2541). *คู่มือปฏิบัติการงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). *กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

วิภาส ทองสุทธิ์. (2552). *พฤติกรรมองค์การ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อินทภาษ.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2548). *โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ์.

วิทยากร เชียงกูล. (2558). *ผู้บริหารการศึกษาควรได้รับการปฏิรูปก่อน*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/636486.

วีระพงษ์ ศรีจันทร์. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของรองนายกเทศมนตรีฝ่ายการศึกษาตามความคาดหวังของพนักงานเทศบาล และพนักงานครูเทศบาลเมืองอรัญประเทศ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมจิตร จันทร์เปา. (2556). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมศักดิ์ ดำศรี. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 8(1), 95-105.

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่*. กรุงเทพมหานคร: เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์.

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สิรภพ เหล่าลาภะ. (2545). *พุทธศาสตร์การเมือง*. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: บุ๊ค พ้อยท์.

สุทธิพงษ์ จุรุเทียบ. (2545). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

เสนาะ ติเยาว์. (2544). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537*. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552 ก.). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2552 ข.). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

_____. (2545). *การนำมาตรฐานสู่โรงเรียนและห้องเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2549). *การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานพระพุทธศาสนา. (2560). *ประวัติความเป็นมาสำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.debseven.org/resume.html

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *คุณลักษณะด้านวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติมพฤศจิกายน 2554)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

อดิศร เพียงเกษ. (2551). *ศิลปะการพูด: วิธีเอาชนะใจคน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2552). *คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

อรวี แสงทอง และรัตนา กาญจนพันธุ์. (2564). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของ ครูในโรงเรียนเครือสหวิทยาเขตเมืองปราการ จังหวัดสมุทรปราการ**.** *บทความวิทยานิพนธ์. วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(5), 91-104.

ฮาฟิซ ขำนุรักษ์. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดพัทลุง***.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปัตตานี.

2. ภาษาอังกฤษ

Ejimofor, Francis O. (2008). “Principals’ Transformational Leadership Skills and Their Teachers’ Job Satisfaction in Nigeria,” *Dissertation Abstracts International*. 69(01) : unpaged ; July.

Glickman, C. D., (2007) . *Super Vision and instructional leadership: A developmental approach***.** (7th ed.). Boston: Pearson.

Gorton, R.A. (1983). *School Administration and Supervision Leadership Challenges and. Apportunitties.* (2nd ed.). Dubuge: Wm. C. Brown.

Hallinger, P., & Murphy, M. (1985) , Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, 8(6), 221-224.

Marcella, Casey-Cooper. (2005). *Educational Governance of the Morongo Unified SchoolDistrict* (California). [Online].Availatle: http:/www.lip.ump.com/ dissertations/ preview, (January 11, 2011).

Manz, C., & Sims, H.P. (2001). *The new super leadership: Leading others to lead themselves*. Sanfrancisco: Berrett-Koehler.

Phisalaphong, Rathdow,. (2003). "Teacher Practice Curriculum and Children's Moral Development in Buddhist Temple Preschool in Thailand," *Dissertation Abstracts International*. 63 (12), 4216-A ; June.

Robbins, Stephen P. (2001). *Fundamentals of management.* (3rd ed.). New jersey: Prentice-Hall.

Sturtz, John P. (2008). "Exploring a Beginning History Teacher's Thinking Though the Phases of Teaching," *Dissertation Abstracts International*. 68(10): unpaged; Aprid.

Stogdill, R.M. (1974). *Handbook of Leadership: A survey of theory and research*. New York: Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1) **พระครูปริยัติคุณรังสี, ผศ.ดร.**
   เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ด้านเนื้อหา
   วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
   ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

2) **พระครูปลัดจักรพล สิรธโร,ดร.**
   เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ด้านเนื้อหา
   วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
   ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3) **ผศ. ดร. ชิษณพงศ์ ศรจันทร์**
   เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ด้านการบริหารการศึกษา
   วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
   ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

4) **ดร. กัญญนันทน์ ปัญญาดา**
   เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ด้านการบริหารการศึกษา
   วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
   ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขอนแดง

5) **ดร. ปิยวรรณ รามศิริ**
   เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ด้านการบริหารการศึกษา
   วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
   ตำแหน่งปัจจุบัน ครู โรงเรียนเทศบาล 4 บ้านภูบ่อบิด

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๖๓

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เรียน พระครูปริยัติคุณรังสี, ผศ.ดร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบโครงร่างงานวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยพระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์และเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖

ที่ อว ๗๙๑๘/ ว๐๙๒ **วันที่** ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เรียน พระครูปลัดจักรพล สิริธโร, ดร.

ด้วยพระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและได้ให้คำปรึกษา ตลอดถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยที่นักศึกษาสร้างขึ้น รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

- ยินดีให้ความอนุเคราะห์

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖
ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๗๒ **วันที่** ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิษณพงศ์ ศรจันทร์

ด้วยพระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.ภรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและได้ให้คำปรึกษา ตลอดถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยที่นักศึกษาสร้างขึ้น รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

(พระมหาวิเชียร ธมมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๖๓

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.กัญญนันท์ ปัญญาดา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบโครงร่างงานวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยพระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์และเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๖๓

๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.ปิยวรรณ รามศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบโครงร่างงานวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยพระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์และเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์

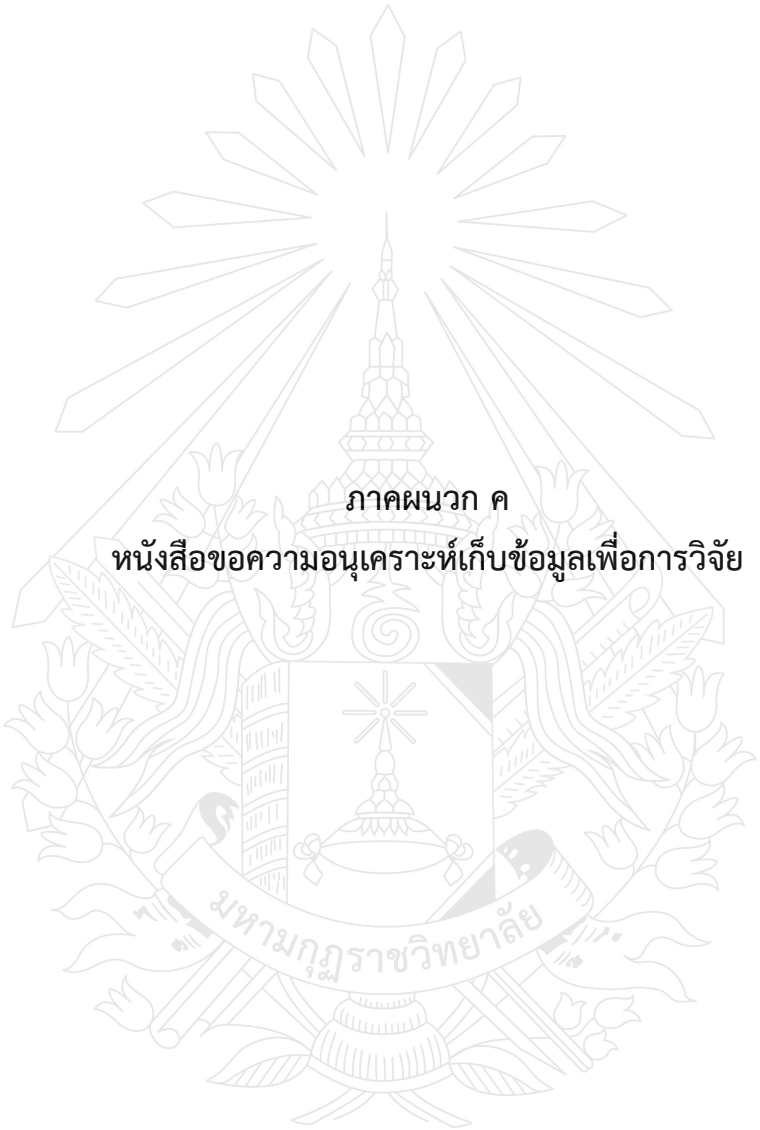
ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ดร.ปิยวรรณ รามศิริ)
๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูปริยัตยาทร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวิชัยวนาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๔ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.ภรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูปัญญากิตติยาคม ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๑ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูปลัดยง นิติสาโร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๔ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูปริยัติกิจวรวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูปลัดวิลัย สุภจาโร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังสะพุงพัฒนาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

อนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
พระครูปลัดวิลัย สุภาจาโร
ผู้อำนวยการ

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/๖๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระมหาอดุลย์ สีลธโร ผู้อำนวยการโรงเรียนโกวิทวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๔ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระมหาสนาม ปภาโส ผู้อำนวยการวัดศรีสุวรรณวนาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

ยินดีเป็นอย่างยิ่ง
พระมหาสนาม ปภาโส
ผ.อ. วัดศรีสุวรรณวนาราม

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระมหาศรัญญู มหาวีโร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีภูกระดึง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระมหาธวัชชัย วุฑฺฒิชโย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดถิ่นฐานรังสิตวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๘ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

ยินดีให้ความอนุเคราะห์

(พระมหาวิเชียร ธมมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

(นายบุญโชย จันตาโม)
รองผู้อำนวยการโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูสุวรรณศิลารักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสันติวนารามวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูปริยัติเจติยคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดปู่ทรงธรรมวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๗ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูสุวิธานปริยัติคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีภูเรือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยจำนวน ๖ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระสิริรัตนเมธี ผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติสามัญวัดโพนชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๕ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/๖๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูโอภาสธรรมภาณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดขามชุมวิทยาสรรพ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยจำนวน ๑๐ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผินสิทธิ์พิจารณาอนุเคราะห์
(นาย ชัยรัตน์ จันทร์)
รองผู้อำนวยการ

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๘๑

๒ มีนาคม ๒๕๖๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูสุมนธรรมนาถ ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมนิเทศก์วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยจำนวน ๗ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๗๑

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูปริยัติยาทร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีวิชัยวนาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๗๑

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูปลัดยง นิติสาโร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

อนุญาตให้ดำเนินการได้

(นายสมพร สุดหวงค์)
รองผู้อำนวยการ

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๗๑

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน พระครูปริยัติกิจวรวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีบุญเรืองวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาวิเชียร ธมมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๗๑

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูโอภาสธรรมภาณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดขามชุมวิทยาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
พระธนันต์พร จิรวโส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๗๑

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูปัญญากิตติยาคม ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีจันทร์วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ชุด

ด้วย พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยมี ดร.กรรณิกา ไวโสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพ

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
พระธนันต์พร จิรว์โส/เหล่าสุพรรณ์ ผู้วิจัย
โทร ๐๘๐ ๑๙๐ ๐๐๘๐

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

คำชี้แจง แบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมระดับความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

2. การตอบแบบสอบถามของท่านมีคุณค่าต่อการวิจัยและจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะการวิจัยมุ่งภาพรวม จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

ขอความกรุณาท่านให้ข้อมูลตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อทั้ง 2 ตอนข้อมูลในแบบสอบถามนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ขออนุโมทนาขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระธนันต์พร จิรว์โส (เหล่าสุพรรณ์)
ระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

( ) 1.1 บรรพชิต

( ) 1.2 ชาย

( ) 1.3 หญิง

2. วุฒิการศึกษา

( ) 2.1 ปริญญาตรี

( ) 2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการในการทำงาน

( ) 3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

( ) 3.2 ระยะ 5-10 ปี

( ) 3.3 ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

คำชี้แจง

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับสภาพความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่อง แต่ละข้อมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

2. ตัวอย่างกระดาษแบบสอบถาม

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านคุณลักษณะด้านผู้นำ					
0.	ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมได้รับความเคารพนับถือ และได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม		✓			

อธิบายใต้ตาราง ว่า ✓ หมายถึง ผู้ตอบพิจารณาเห็นว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก และได้ไปปรากฏตามแบบสอบถามต่อไปด้วย

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	คุณลักษณะด้านผู้นำ					
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความสามารถปฏิบัติงานดำเนินงานให้เกิดแนวทางแบบมีส่วนร่วม อย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน					
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการกระตุ้นการทำงานร่วมกัน พร้อมทั้งการส่งเสริมให้ ครู บุคลากร และเจ้าหน้าที่ร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา					
3.	ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมได้รับความเคารพนับถือ และได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม					
4.	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความฉลาด มีระดับความรู้และสติปัญญาที่ดี มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ มีความฉลาดสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้					
5.	ผู้บริหารสถานศึกษา รู้จักการวางแผนติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และมอบหมายงาน ให้ถูกต้องเหมาะสม					
6.	ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ให้เป็นสถาบันที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7.	ผู้บริหารสถานศึกษา มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ผู้นำมีความเข้าใจสังคม และมีทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความนับถือผู้อื่น ยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และมีความสนใจร่วมกับผู้อื่น					
8.	ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางสังคม และใจกว้าง มีความสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างกว้างขวาง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี เป็นคนมีเหตุผล และมีความเชื่อมั่นในตนเอง					
9.	ผู้บริหารมีแรงจูงใจภายใน มีแรงขับที่ทำอะไรให้เด่น ให้สำเร็จอยู่เสมอ เมื่อทำสิ่งหนึ่งสำเร็จก็ต้องการทำสิ่งอื่นต่อไป มีความรับผิดชอบอย่างสูง ซึ่งเป็นบันไดที่ทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ					
10.	ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกัน					
	คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม					
11.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน					
12.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ					
13.	ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินแยกความถูกผิดได้ด้วยความคิดอย่างเหมาะสม					
14.	ผู้บริหารเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี (Good Personality) เป็นผู้มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี					
15.	ผู้บริหารมีสุขภาพกายที่ดี เป็นผู้มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพ เรียบร้อยดีงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ					
16.	ผู้บริหารมีสุขภาพจิตที่ดี เป็นผู้มีอัธยาศัยใจคอที่งาม เป็นคนดี มีศีลธรรม					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
17.	ผู้บริหารเป็นผู้มีศรัทธา เป็นผู้รู้จักศรัทธาบุคคล และข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา ไม่ลุ่มหลงงมงายในที่ตั้งแห่งความลุ่มหลง					
18.	ผู้บริหารเป็นผู้มีศีล ผู้ที่รู้จักสำรวมระวัง ความประพฤติปฏิบัติทางกาย และทางวาจา ให้เรียบร้อยดีงาม ไม่ประพฤติเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น					
19.	ผู้บริหารเป็นผู้มีจาคะ เป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง ไม่คับแคบ รู้จักเสียสละ เป็นผู้มีวิริยะ คือ ผู้ขยันหมั่นเพียร ในการประกอบกิจการงานงานอาชีพ และ/หรือ ในหน้าที่รับผิดชอบ					
20.	ผู้บริหารเป็นผู้มีสติ เป็นผู้รู้จัก ยับยั้ง ชั่งใจ รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนคิด พูด ทำ					
	คุณลักษณะด้านวิชาการ					
21.	ผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การเป็นผู้ริเริ่มการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปสอน ไปบริการวิชาการแก่สังคม					
22.	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
23.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการในชั้นเรียน และการวิจัยในชั้นเรียน					
24.	ผู้บริหารร่วมทำงานกับคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา					
25.	ผู้บริหารมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันกับคณะครูเพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสังคม					
26	ผู้บริหารมีการกำหนดให้ครูผู้สอนจัดเตรียมแผนการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรทุกแผนการสอน					
27.	ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูผู้สอนในการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
28.	ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการเรียนรู้ และมีการ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
29.	ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณ ปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้สอนที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น					
30.	ผู้บริหารจัดให้มีการอบรมเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ในแนวทางการวัดผลประเมินผลจากสภาพความเป็นจริง					
	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ					
31.	ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดีเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร และการจัดการศึกษาในสถานศึกษา					
32.	ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิดกล้าแสดงออก กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา และปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม					
33.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น					
34.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง					
35.	ผู้บริหารเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ เอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งาน และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการทำกิจการงาน					
36.	ผู้บริหารเป็นผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพ คอยดูแลเอาใจใส่ ติดตามผลงาน ภายในองค์การของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการ ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
37.	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ที่จะทำงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือกิจการงานอาชีพของตนให้สำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
38.	ผู้บริหารเป็นผู้รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้ บังคับบัญชา					
39.	ผู้บริหารมีเคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง					
40.	ผู้บริหารปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นกันเองกับคณะครู และผู้ร่วมงาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีวินัยในตนเอง					

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ
แบบประเมินความสอดคล้อง
ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์
(Item objective of congruence : IOC)
ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)
ระหว่างจุดประสงค์และข้อคำถาม
เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อต่อไปนี้ วัดตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 0 หรือ -1 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์
-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

จุดประสงค์ของพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	หัวข้อแบบสอบถาม	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
1. คุณลักษณะด้านผู้นำ (คุณลักษณะด้านผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความสามารถปฏิบัติงาน ดำเนินงานให้เกิดแนวทางแบบมีส่วนร่วม อย่างมีประสิทธิผลในการบริหาร งาน กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกัน รู้จักการวางแผน ติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และมอบหมายงาน ให้ถูกต้องเหมาะสม อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมาย)	1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีความสามารถปฏิบัติงาน ดำเนินงานให้เกิดแนวทางแบบมีส่วนร่วม อย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน			
	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการกระตุ้นการทำงานร่วมกัน พร้อมทั้งการส่งเสริมให้ ครู บุคลากร และเจ้าหน้าที่ร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา			
	3. ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมได้รับความเคารพนับถือ และได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม			
	4. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความฉลาด มีระดับความรู้และสติปัญญาที่ดี มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ มีความฉลาดสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้			

จุดประสงค์ของพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	หัวข้อแบบสอบถาม	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
1. คุณลักษณะด้านผู้นำ (ต่อ)	5. ผู้บริหารสถานศึกษา รู้จักการวางแผน ติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และมอบหมายงานให้ถูกต้องเหมาะสม			
	6. ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ให้เป็นสถาบันที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน			
	7. ผู้บริหารสถานศึกษา มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ผู้นำมีความเข้าใจสังคม และมีทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้ความนับถือผู้อื่น ยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และมีความสนใจร่วมกับผู้อื่น			
	8. ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางสังคม และใจกว้าง มีความสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างกว้างขวาง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี เป็นคนมีเหตุผล และมีความเชื่อมั่นในตนเอง			
	9. ผู้บริหารมีแรงจูงใจภายใน มีแรงขับที่ทำอะไรให้เด่น ให้สำเร็จอยู่เสมอ เมื่อทำสิ่งหนึ่งสำเร็จก็ต้องการทำสิ่งอื่นต่อไป มีความรับผิดชอบอย่างสูง ซึ่งเป็นบันไดที่ทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ			
	10. ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิผลในการบริหารงาน กระตุ้น และส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกัน			

จุดประสงค์ของพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	หัวข้อแบบสอบถาม	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
2. คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน ความรู้ความสามารถในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ)	11. ผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีงามในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหารงาน			
	12. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ			
	13. ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงามสามารถตัดสินแยกความถูกผิดได้ด้วยความคิดอย่างเหมาะสม			
	14. ผู้บริหารเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี (Good Personality) เป็นผู้มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี			
	15. ผู้บริหารมีสุขภาพกายที่ดี เป็นผู้มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกายที่สุภาพ เรียบร้อยดีงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ			
	16. ผู้บริหารมีสุขภาพจิตที่ดี เป็นผู้มีอัธยาศัยใจคอที่งาม เป็นคนดี มีศีลธรรม			
	17. ผู้บริหารเป็นผู้มีศรัทธา เป็นผู้รู้จักศรัทธาบุคคล และข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา ไม่ลุ่มหลงมงายในที่ตั้งแห่งความลุ่มหลง			
	18. ผู้บริหารเป็นผู้มีศีล ผู้ที่รู้จักสำรวมระวัง ความประพฤติปฏิบัติ ทางกาย และทางวาจาให้ เรียบร้อยดีงาม ไม่ประพฤติเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น			

จุดประสงค์ของพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	หัวข้อแบบสอบถาม	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	19. ผู้บริหารเป็นผู้มีจาคะ เป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง ไม่คับแคบ รู้จักเสียสละ เป็นผู้มีวิริยะ คือ ผู้ขยันหมั่นเพียรในการประกอบกิจการงานงานอาชีพและในหน้าที่รับผิดชอบ			
	20. ผู้บริหารเป็นผู้มีสติ เป็นผู้รู้จัก ยับยั้ง ชั่งใจ รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนคิด พูด ทำ			
3. คุณลักษณะด้านวิชาการ (คุณลักษณะด้านวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการในการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การเป็นผู้ริเริ่มการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างความรู้ แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปสอน ไปบริการวิชาการแก่สังคม เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน)	21. ผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การเป็นผู้ริเริ่มการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปสอน ไปบริการวิชาการแก่สังคม			
	22. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน			
	23. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการการประกันคุณภาพการ ศึกษา การจัดการในชั้นเรียน และการวิจัยในชั้นเรียน			
	24. ผู้บริหารร่วมทำงานกับคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา			
	25. ผู้บริหารมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันกับคณะครูเพื่อนำมาจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสังคม			

จุดประสงค์ของพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	หัวข้อแบบสอบถาม	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	26. ผู้บริหารมีการกำหนดให้ครูผู้สอนจัดเตรียมแผนการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรทุกแผนการสอน			
	27. ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูผู้สอนในการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม			
	28. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการเรียนรู้ และมีการ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน			
3. คุณลักษณะด้านวิชาการ	29. ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณ ปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้สอนที่คิดค้นหรือสร้างนวัต-กรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น			
	30. ผู้บริหารจัดให้มีการอบรมเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ในแนวทางการวัดผลประเมินผลจากสภาพความเป็นจริง			
4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี กล้าคิดกล้าแสดงออกกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นกันเองกับคณะครู และผู้ร่วมงาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีวินัยในตนเอง เคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มี	31. ผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้ดี เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรและการจัดการศึกษาในสถานศึกษา			
	32. ผู้บริหารสถานศึกษากล้าคิดกล้าแสดงออกกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษา และปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม			
	33. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น			
	34. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง			

จุดประสงค์ของพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	หัวข้อแบบสอบถาม	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
ความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง)	35. ผู้บริหารเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ เอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งาน และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความ สามารถในการทำกิจการงาน			
4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	36. ผู้บริหารเป็นผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพ คอยดูแลเอาใจใส่ ติดตามผลงานภายในองค์การของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการ ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้			
	37. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ที่จะทำงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือกิจการงานอาชีพของตนให้สำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ			
	38. ผู้บริหารเป็นผู้รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้ บังคับบัญชา			
	39. ผู้บริหารมีเคารพกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว มีความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง			
	40. ผู้บริหารปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นกันเองกับคณะครูและผู้ร่วมงาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีวินัยในตนเอง			

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้าน.....

ผลการประเมินของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุปผลการประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	+1	+1	4	.80	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุปผลการประเมิน
	1	2	3	4	5			
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินของแบบสอบถาม มีค่า IOC มีค่าเท่ากับ .80-1.00

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ตารางค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.661	14	.710	27	.830
2	.732	15	.824	28	.715
3	.711	16	.737	29	.656
4	.721	17	.830	30	.450
5	.656	18	.789	31	.661
6	.727	19	.813	32	.732
7	.709	20	.737	33	.711
8	.846	21	.808	34	.721
9	.699	22	.629	35	.656
10	.681	23	.774	36	.727
11	.729	24	.614	37	.709
12	.739	25	.660	38	.846
13	.661	26	.813	39	.699
				40	.681

มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .450-.846 ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .978

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ฉายา นามสกุล : พระธนันต์พร จิรวโส (เหล่าสุพรรณ์)

วัน เดือน ปีเกิด : วันอังคารที่ 20 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2533

ชาติภูมิ : อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดศรีสุทธาวาส พระอารามหลวง เลขที่ 69 ถนนวิสุทธิเทพ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ 42000

E-mail. : bird_wing@msn.com

เบอร์โทรศัพท์ : 0801900080

ประวัติการศึกษา : นักธรรมชั้นเอก
ปริญญาตรี ศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ประวัติการทำงาน : ครู โรงเรียนพระปริยัติธรรมศรีจันทร์วิทยา ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ 42000